

C I T Y | L
F O R M | T

2021/2022

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

**Plungės miesto
bendrojo plano keitimas**

Planavimo organizatorius	PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS Kodas juridinių asmenų registre - 188714469 Vytauto g. 12, LT-90123 Plungė Tel. (8 448) 73166 El. p. savivaldybe@plunge.lt www.plunge.lt
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	PLUNGĖS MIESTO BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planuojama teritorija	Plungės miesto teritorija ir jai gretimos bei funkciškai susietos priemiestinės teritorijos
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	Kompleksinis
Porūšis	Savivaldybės dalies bendrasis planas
Lygmuo	Vietovės
Etapas	Rengimo
Stadija	Bendrųjų sprendinių formavimo
TPDIRS TPD Nr.	K-VT-68-20-508
Bylos žymuo	CF-21U-62
Tomas	III
Data	2021/2022
Rengėjas	UAB CityForm LT Įmonės kodas: 304696907 / S. Žukausko g. 4, LT-08244 Vilnius, Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt / www.cityform.lt UAB „Gaučė ir Ko“ Įmonės kodas: 304688860 / Verkių g. 5A-66, LT-08218 Vilnius, Tel.: +370 689 44896 / El. p.: info@gauce.lt / www.gauce.lt Kontaktinis asmuo: Projekto vadovė – Giedrė Ratkutė Skačkauskienė Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	UAB CityForm LT Direktorė	Gitana Mineikienė	
	UAB Gaučė ir Ko Direktorė	Kristina Gaučė	
A1735	Projekto vadovė	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė	

TURINYS

Įvadas	4
1. Plungės miesto bendrojo plano keitimo sąsajos su kitais teritorijų planavimą reguliuojančiais dokumentais	13
2. Tarptautiniu, europos bendrijos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu	18
3. Sunkumai su kuriais susidurta atliekant strateginį pasekmių aplinkai vertinimą	20
4. Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcija	21
5. Esama būklė ir jos pokyčiai, jei planas nebus įgyvendintas	44
5.1. Gamtinė aplinka	44
5.2. Teritorijos vystymo darna	45
5.3. Materialusis turtas, kultūros paveldas	46
6. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas.....	47
6.1. Saugomos teritorijos	47
6.2. Saugomų rūšių radavietės bei augavietės (buveinės)	48
6.3. Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės	51
6.4. Gamtinis karkasas.....	53
6.5. Miškai	54
6.6. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai	54
6.7. Naudingųjų iškasenų telkiniai.....	58
7. Kompensavimo priemonės	59
8. Galimų reikšmingų pasekmių vertinimas	59
8.1. Informacija apie pasekmių vertinimo atlikimą.....	59
8.2. Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelės.....	61
8.3. Apibendrinimas - priežastys, dėl kurių pasirinktos svarstyto plano alternatyvos	76
Santrauka.....	77

Ivadas

Rengiamo Plungės miesto bendrojo plano keitimo **strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau SPAV)** atliekamas teritorijos vystymo koncepcijos (bendrijų sprendinių formavimo) stadijai. Šio vertinimo tikslas yra nustatyti ir įvertinti galimas reikšmingas bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmes planuojamai teritorijai bei išskirti teritorijas, kurioms šio plano įgyvendinimas gali turėti neigiamas pasekmes.

Plungės miesto bendrojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) atliekamas vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-23 nutarimu Nr. 1467*, bei Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo vadovu.

Rengiant Plungės miesto bendrojo plano keitimą (koncepciją ir sprendinių konkretizavimą), vadovautasi teritorijų darnaus vystymosi principais. Formuojamos dvi bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvos.

Keičiamas Plungės miesto bendrasis planas, patvirtintas Plungės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 24 d. sprendimu Nr. T1-139 „Dėl Plungės rajono ir Plungės miesto teritorijų bendrijų planų patvirtinimo“.

Teritorijų planavimo dokumentas rengimo pagrindas – Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimas Nr. T1-253 „Dėl Plungės miesto bendrojo plano keitimo“.

Bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – Teritorijų planavimo įstatymas), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir metodiniais nurodymais, reglamentuojančiais teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, tikrinimą, viešinimą, strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Bendrasis planas – kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Planuojama teritorija

Plungės miesto teritorija ir jai gretimos bei funkciškai susietos priemiestinės teritorijos, plotas apie 2725 ha. Nagrinėjamos teritorijos ribos gali būti tiklinamos bendrojo plano keitimo rengimo esamos būklės stadijos metu.

Planavimo tikslai

- sudaryti sąlygas darniai miesto teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
- keisti veiklų reglamentavimą atsižvelgiant į pasikeitusias miesto raidos tendencijas, patikslinti miesto plėtros prioritetus ir jų įgyvendinimo eiliškumą, miesto teritorijoje išskirti zonas, už kurių infrastruktūros kūrimą ir įrengimą atsakomybę prisiima plėtotojai, detalizuoti aktualiausių teritorijų sprendinius tikslesniu masteliu;
- suformuoti sąlygas atsirasti integruotai transporto sistemai, leidžiančiai pasiekti užsibrėžtus darnaus judumo tikslus, transporto būdams pirmenybę teikti atsižvelgiant į konkrečią miesto zoną, atitinkamai įvertinti magistralinių gatvių kategorijas, plėsti inžinerinę infrastruktūrą prioritetinėse miesto periferijos zonose;
- sudaryti sąlygas racionaliam miesto teritorijai svarbių gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
- numatyti miesto teritorijos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
- kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
- sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
- derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
- Bendrąjį planą papildyti ilgalaikiais darnaus miesto plėtros kriterijais ir rodikliais.

Planavimo uždaviniai

- Įvertinus Plungės miesto ir regiono socialinės, ekonominės bei urbanistinės raidos tendencijas, nustatyti pagrindines miesto plėtros kryptis, sudaryti sąlygas tvariam miesto vystymui, nuolatiniam ir ilgalaikiam socialiniams, ekonominiams ir ekologiniams motyvais pagrįstam gyvenimo kokybės augimui bei teritorinių skirtumų mažinimui.
- Stiprinti Plungės miesto vaidmenį ir skatinti jo konkurencingumą Vakarų Lietuvos regione ir tarptautiniame kontekste:
 - įvertinti galimybes ir būdus neigiamų socialinės-demografinės raidos procesų (gyventojų skaičiaus mažėjimo, senėjimo, kėlimosi į užmiesčio teritorijas, kitas rajonų savivaldybes) stabilizavimui, pasitelkiant integruotas urbanistines priemones ir sprendimus regioniniu ir lokaliu lygmeniu;
 - numatyti Plungės miesto ir gretimų teritorijų plėtros subalansavimo bei integruotos plėtros kompleksines priemones;
 - išnagrinėti esamų ir numatyti bei pagrįsti naujų Plungės miesto subalansuotam funkcionavimui svarbių objektų (susisiekimo,

- energetikos ir kitos inžinerinės, socialinės infrastruktūros, ekologinio stabilizavimo teritorijų ir kt.) poreikį ir išdėstymą už miesto teritorijos ribų.
- Sudaryti sąlygas Plungės miesto teritorijos kompleksiskam vystymui, funkcinių prioritetų (zonų) ir teritorijų naudojimo tipų nustatymu grindžiamam daugiafunkciam teritorijos panaudojimui, efektyviam esamos socialinės, inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros išnaudojimui bei optimalių teritorijų užstatymo urbanistinių ir architektūrinių parametrų užtikrinimui:
 - nustatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų miesto funkcionavimui svarbių teritorijų vystymo poreikį;
 - planuojamam laikotarpiui suformuoti Plungės miesto ir gretimų teritorijų funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
 - suskirstyti miestą ir gretimas teritorijas į funkcines zonas ir nustatyti joms darnią miesto plėtrą, žemės naudojimą užtikrinančius daugiafunkcinius teritorijų naudojimo ir tvarkymo reglamentus, pagrindinių žemės naudojimo paskirčių ir galimų jose veiklų prioritetus;
 - detalizuoti aktualiausių miesto dalių (Centrinės dalies, Pramonės rajono, Varkalių, Babrungo, Pakerų kaimų priemiestines dalis) sprendinius masteliu M1:5000;
 - Suformuoti miesto centro, viešųjų erdvių ir želdynų, gyvenamųjų, pramoninių, ir kitų teritorijų sistemą, nustatyti šių teritorijų raidos prioritetus, išskirti prioritetingas plėtros teritorijas, kuriose bus koncentruojamos savivaldybės investicijos:
 - įvertinus susiklosčiusios urbanistinės struktūros ypatybes ir plėtros potencialą, nustatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų prioritetingas plėtros kryptis ir režimus (saugojimas, modernizavimas, konversija, nauja plėtra, rezervavimas, be esminių pokyčių);
 - nustatyti rekomendacijas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinei struktūrai formuoti (gyvenamųjų zonų, socialinių ir komercinių objektų teritorijų, viešo naudojimo želdynų kiekiui) ir aplinkos kokybei užtikrinti.
 - Sudaryti sąlygas savitų Plungės miesto kraštovaizdžio bruožų (siluetų, panoramų) išsaugojimui, harmoningam miesto želdynų, rekreacinių ir kitų bendro naudojimo erdvių tinklo formavimui, saugomų teritorijų ir kitų aplinkosauginiu požiūriu jautrių gamtinių sistemų tvarkymui ir apsaugai:
 - nustatyti Plungės miesto miestiškojo kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, įvertinti jų apsaugos poreikį, numatyti jų vizualinės apsaugos priemones;
 - numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo,

- gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonės;
- formuoti rišlių miesto atvirų viešųjų erdvių, bendrojo naudojimo želdynų (skverų, parkų), rekreacinių ir gyventojų poilsiui tinkamų gamtinių teritorijų (mieste ir užmiestyje) tinklą ir numatyti reikalavimus jų įrengimui;
- tobulinti esamus ir formuoti naujus miesto urbanistinės struktūros ryšius su vandens telkiniais, plėtojant viešąsias ir rekreacines erdves prie Babrungo upės, Gandingos HE tvenkinio ir kitų telkinių;
- sukonkretinti urbanizuotų teritorijų ir jose esančių miškų bei atskiriesiems želdynams priskirtinas teritorijas, teritorijas patenkančias į valstybinės reikšmės miškų plotus, kuriuose numatyta svarbių Savivaldybės objektų plėtra ir numatyti šioms teritorijoms miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis;
- nustatyti paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas ir juostas;
- Sudaryti sąlygas urbanistiniu ir architektūriniu požiūriu vertingų miesto struktūros elementų (kultūros paveldo vietovių, objektų ir jų teritorijų), kitų svarbių Plungės miesto įvaizdžio ir kultūrinio tapatumo ženklų apsaugai, tvarkybai, tausojančiam naudojimui ir pažinimui:
 - suformuoti Plungės miesto įvaizdžio ir kultūrinio tapatumo ženklų sistemos ir atskirų jos objektų šiuolaikinio įženklavimo, tausojančio panaudojimo ir pažinimo principus, numatyti jų realizavimo gaires;
 - patikslinti Plungės miesto raidai reikšmingas ir urbanistiniu bei architektūriniu požiūriu vertingas teritorijas ir numatyti jų apsaugos ir tvarkybos priemones;
 - nustatyti išorinės vaizdinės reklamos reglamentavimo principus.
- Sudaryti sąlygas visaverčių gyvenimo sąlygų Plungės mieste kūrimui, formuojant sveiką, saugią, darnią ir kokybišką gyvenamąją aplinką, didinant būsto įvairovę ir prieinamumą:
 - nustatyti gyvenamojo būsto poreikį, būsto struktūros įvairovės didinimo ir kitas būsto sektoriaus plėtros priemones;
 - numatyti urbanistines, architektūrines ir kitas teritorines priemones bei reikalavimus tvarkomos esamos, kompleksiskai atnaujinamos ir naujai kuriamos gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimui ir saugumo užtikrinimui.
- Sudaryti sąlygas privačių investicijų, kuriančių socialinę ir ekonominę gerovę, augimui ir tolygiai sklaidai, užtikrinant tinkamas gyvenimo sąlygas, aplinkos kokybę ir darbo vietų pasiūlą Plungės mieste:
 - nustatyti miesto ekonominę ir socialinę gerovę formuojančių ekonominių veiklų (daugiafunkcinio panaudojimo teritorijų, verslo ir pramogų centrų, didmeninių ir mažmeninių prekybos objektų, pramonės ir gamybos zonų) teritorinę struktūrą, jos plėtros poreikį ir perspektyvas bei principus, akcentuojant gyventojų kasdienio mobilumo poreikio mažinimą;
 - numatyti teritorijas, reikalingas darbo vietų skaičiaus skirtingose ekonominės veiklos srityse užtikrinimui ir subalansuotam augimui;
 - suderinti Plungės miesto subalansuotos raidos ir pramonės zonų ir

- su jomis susijusios infrastruktūros plėtros poreikį, siekiant mažinti gamybinės veiklos ir transporto srautų keliamos oro taršos ir triukšmo poveikį gyvenamosioms teritorijoms;
- numatyti Pramonės parko teritorija, skirta daugiau kaip vienam investicijų projektui įgyvendinti. Parengti teritorijos išplanavimą, numatyti susiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą;
- Nustatyti socialinės ir inžinerinės infrastruktūros vystymo principus (ar jos išdėstymo reikalavimus), sudarant sąlygas racionaliam Plungės miesto teritorijos įsisavinimui ir panaudojimui, užtikrinant tinkamą viešųjų paslaugų ir infrastruktūros lygį urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, pirmenybę teikiant prioritetinio vystymo zonose numatytiems projektams:
 - atsižvelgiant į miesto raidos tendencijas ir teritorinės plėtros mastus, patikslinti galiojančiame Plungės miesto savivaldybės bendrajame plane numatytą socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikį, prioritetą teikiant esamų objektų tvarkymui ir panaudojimui bei naujų statybai prioritetinio vystymo zonose;
 - įvertinti socialinės infrastruktūros vystymo galimybes, nustatyti socialinių ir kultūrinių objektų išdėstymo principus ir reikalavimus, numatyti savivaldybei svarbių objektų statybai reikalingas teritorijas;
 - nustatyti inžinerinės infrastruktūros plėtros galimybes, esamų inžinerinių tinklų optimizavimo ir naujų vystymo principus bei reikalavimus, išnagrinėti alternatyvių atsinaujinančių šaltinių panaudojimą ir jų reglamentavimą, numatyti svarbių inžinerinės infrastruktūros objektų ir inžinerinių komunikacijų koridorių išdėstymą ir jų parametrus;
 - įvertinti skirtingą investicijų poreikį, atsižvelgiant į miesto plėtros prioritetus miesto teritoriją ir jam esant suskirstyti į zonas, kurioms pagal miesto plėtros prioritetus būtų nustatomi diferencijuoti infrastruktūros plėtros mokesčiai;
 - numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą (zonas ir principus), pažymint visus esamus ir planuojamus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius.
- Sudaryti sąlygas efektyvios susisiekimo sistemos, paremtos darnaus judumo principais, susisiekimo sistemos naudotojų poreikiais ir ilgalaikiais Plungės miesto vystymo prioritetais, formavimui ir funkcionavimui pagal pasikeitusias susisiekimo sistemos plėtros tendencijas:
 - įvertinus miesto raidos tendencijas ir teritorinės plėtros mastus, patikslinti galiojančiame Plungės miesto savivaldybės bendrajame plane numatytą susisiekimo infrastruktūros plėtros poreikį ir prioritetiškumą;
 - numatyti integruotos ir darnaus judumo principais pagrįstos susisiekimo asmeniniu, viešuoju ir bemotoriu transportu sistemos vystymą, jos plėtros prioritetus ir priemones;

	<ul style="list-style-type: none"> - formuoti ilgalaikius miesto vystymo prioritetus tenkinančių parametų susisiekimo infrastruktūros tinklą, apimantį rišlų miesto struktūrinių gatvių karkasą, jo jungtis su užmiesčio keliais, išbaigtą dviračių takų, efektyvią viešojo transporto ir kitas alternatyvias susisiekimo sistemas (vandens, ekologiškas ir kt. transportas); - nustatyti gatvių raudonąsias linijas; - įvertinti bei patikslinti magistralinių ir krašto kelių apsaugos zonas; - įvertinti Plungės miesto aplinkkelio ir jungties tarp Gandingos g. ir Pramonės pr. per Gandingos HE tvenkinį poreikį, pateikti galimus variantus. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Suderinti miesto bendruomenės, investuotojų, savivaldybės ir valstybės interesus, nustatant efektyviu teritorijos naudojimu, teisiškai ir kitaip pagrįstas Plungės miesto plėtros kryptis ir teritorijų naudojimo ir tvarkymo sąlygas (rėžimus ir reglamentus): <ul style="list-style-type: none"> - įvertinti investicijų į miesto teritorinę plėtrą netolygumų priežastis ir pasiūlyti priemones viešųjų ir (ar) privačių investicijų skatinimui miesto centrinėje dalyje ir prioritetinės plėtros zonose; - detalizuoti Plungės miesto savivaldybėje galiojančius aukštesnio lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, patikslinti ir numatyti jų įgyvendinimui reikalingų teritorijų poreikį; - rezervuoti teritorijas bendro naudojimo zonų įrengimui, socialinės ir susisiekimo infrastruktūros, inžinerinių komunikacijų trasų ir kitų valstybės, savivaldybės ir visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai. ▪ Peržiūrėti, įvertinti ir pagal poreikį integruoti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius į bendrąjį planą: <ul style="list-style-type: none"> - remiantis galiojančiais teisės aktais, Plungės miesto raidos dabartiniais rodikliais ir perspektyvomis, peržiūrėti dabar galiojančio bendrojo plano sprendinių aktualumą, jų įgyvendinimo tikslingumą ir keitimo poreikį, siekiant užtikrinti miesto bendrojo planavimo tęstinumą; - įvertinti galiojančius specialiuosius planus ir integruoti aktualius jų sprendinius į rengiamą bendrąjį planą; - nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti teritorijų planavimo dokumentus; - atlikti sodų bendrijų analizę, numatyti poreikį ir galimybes sodų konversijai į gyvenamuosius rajonus; - įvertinti planavimo organizatoriaus pateiktus, planavimo metu teikiamus fizinių ir juridinių asmenų, jų grupių, pasiūlymus, bei pasiūlymus jau anksčiau teiktus Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo metu.
<p>Plano keitimo etapai</p>	<p>Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.</p>
<p>Kita informacija</p>	<p>Atliekamas strateginio pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Parengiamos ne mažiau kaip dvi teritorijos plėtros koncepcijos</p>

**Plano keitimas
atliekamas
vadovaujantis:**

alternatyvos.

Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas nebus atliekamas. Atviras konkursas geriausiai urbanistinei idėjai atrinkti nebus rengiamas. Planuojamos teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptys nustatomos ir konkretizuoti Bendrojo plano sprendiniai rengiami ne trumpesiam nei 10 metų laikotarpiui. Plano rengėjas numato planuojamos teritorijos raidos kryptis iki 2050 metų ir parengia konkretizuotus sprendinius planuojamai teritorijai iki 2033 metų.

Viešinimo procedūros atliekamos bendrąja tvarka.

Grafinės dalies brėžiniai rengiami masteliu 1:10000 ir 1:5000. Bendrojo plano keitimo rengėjas, esant poreikiui ir suderinus su organizatoriumi, gali parinkti kitą schemų mastelį, tačiau visa schemose pateikiama informacija turi būti aiški ir įskaitoma.

Plungės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 31 d. sprendimu Nr. T1-253 „Dėl Plungės miesto bendrojo plano keitimo“.

Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-09-18 įsakymu Nr. DE-556 „Dėl Plungės miesto bendrojo plano keitimo ir planavimo darbų programos patvirtinimo“;

Aplinkos apsaugos agentūros 2020-10-12 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG 155964;

Telia Lietuva, AB 2020-10-12 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG155982;

LITGRID AB 2020-10-12 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG 156003;

Valstybinė miškų tarnybos 2020-10-19 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG 156153;

Žemaitijos nacionalinio parko direkcijos 2020-10-13 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG 156163;

Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcija 2020-10-14 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156254;

Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2020-10-15 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156383;

Lietuvos kariuomenės 2020-10-15 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG 156455;

AB "Energijos skirstymo operatorius" 2020-10-15 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156527;

Plungės rajono savivaldybės administracijos 2020-10-19 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156587;

UAB "Plungės vandenys" 2020-10-16 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG 156595;

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2020-10-19 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156723;

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2020-10-19 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156786;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2020-10-20 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG156914;

AB "Amber Grid" 2020-10-23 teritorijų planavimo sąlygomis Nr.

Teritorijų planavimo sąlygų neišdavė:

REG157294;

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2020-11-16 teritorijų planavimo sąlygomis Nr. REG159817.

Uždaroji akcinė bendrovė "Plungės šilumos tinklai".

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu (pakeitimas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467) „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“ (Žin., 2004, Nr.130-4650; 2007, Nr.131-5292; 2010, Nr.139-7125; 2011, Nr.50-2431) (toliau – Aprašas), Plungės miesto bendrojo plano keitimui strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau - SPAV) yra privalomas. Įgyvendinti bendrojo plano keitimo sprendiniai gali turėti trumpalaikį/ilgalaikį, teigiamą arba neigiamą poveikį. Galimam reikšmingam poveikiui aplinkai įvertinti ir kiek įmanoma sumažinti neigiamas jo pasekmes, ir reikalingos SPAV procedūros.

Plungės miesto bendrojo plano keitimo SPAV tikslai:

1. Nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Plungės miesto bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
2. Užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atitinkamomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų rezultatus;
3. Užtikrinti, kad planavimo organizatorius, t. y. Plungės rajono savivaldybės administracijos direktorius turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas Plungės miesto bendrojo plano keitimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

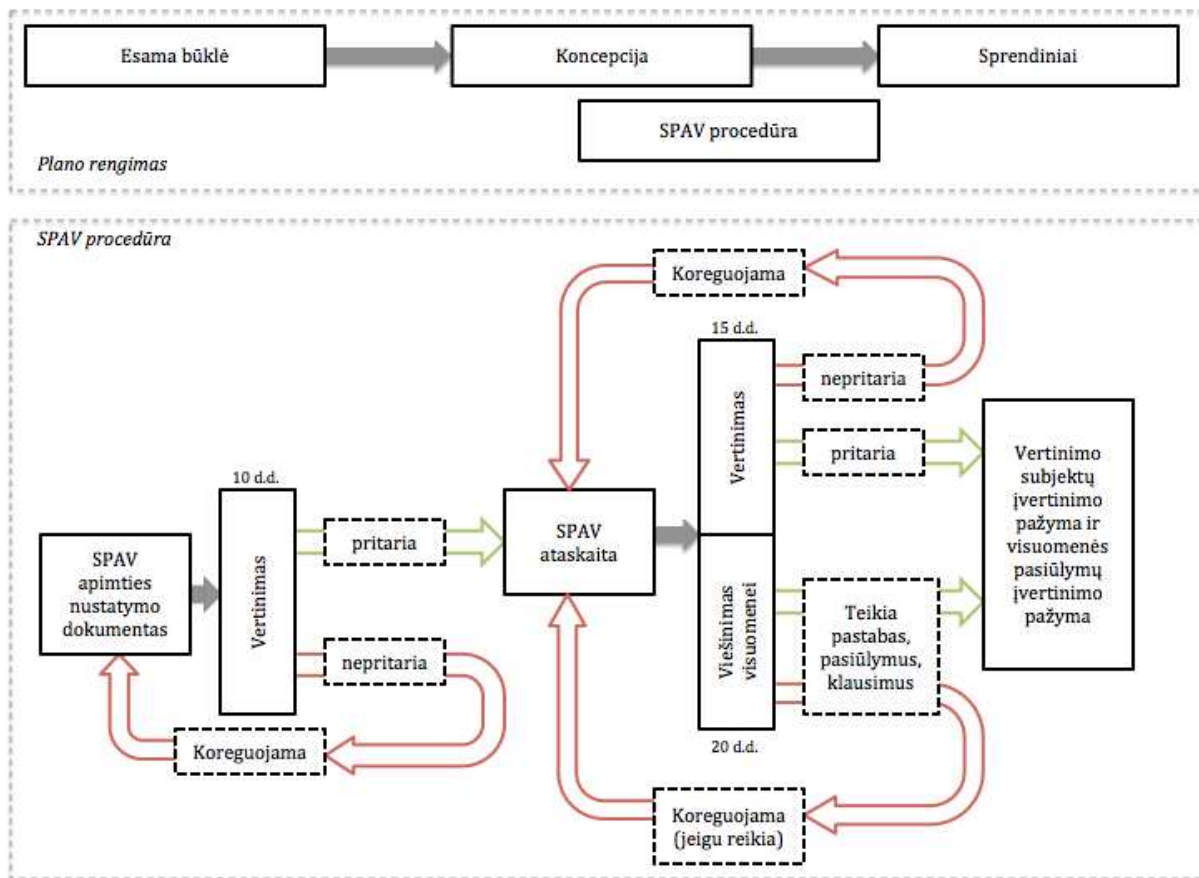
SPAV procedūra

Apraše yra numatyta, kad SPAV procedūra atliekama keliais etapais. Pirmiausia, yra parengiamas SPAV apimties nustatymo dokumentas, kuris turi būti suderintas su vertinimo subjektais. Kuomet šiam dokumentui pritaria visi vertinimo subjektai, yra pradedama ruošti SPAV ataskaita. Parengus ataskaitą, ji yra derinama su vertinimo subjektais bei viešinama visuomenei. Sulaukus vertinimo subjektų pritarimo ir atsižvelgus į visuomenės pastabas, ataskaita yra parengta.

SPAV vertinime dalyvauja planavimo organizatorius, vertinimo subjektai ir visuomenė. Atliekant vietovės lygmens vertinimą vertinimo subjektai yra:

1. Aplinkos apsaugos agentūra;
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija;
3. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;
4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritorinis padalinys;
5. savivaldybė, kurios teritorijai rengiamas planas ar programa, ir su planuojama teritorija besiribojančios savivaldybės.

Visi bendrojo plano keitimo SPAV subjektai bei suinteresuoti dalyviai bendrojo plano keitimo rengimo, viešinimo, derinimo, ginčų sprendimo procedūrose dalyvauja Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta tvarka.

1 pav. SPAV procedūra

1. Plungės miesto bendrojo plano keitimo sąsajos su kitais teritorijų planavimą reguliuojančiais dokumentais

Plungės miesto bendrojo plano keitimas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo ir Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais reglamentuojančiais teritorijų planavimą, o taip pat bendrojo plano darbų programoje ir institucijų išduotose planavimo sąlygose nurodytais teisės aktais.

Aktualiausi Plungės miesto bendrojo plano keitimui bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje yra šie dokumentai, užduodantys tam tikras planuojamos teritorijos vystymo tolimesnio vystymo gaires:

- **Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (toliau – LRBP), patvirtintas 2021 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr.789.**

LRBP Plungės miestas pozicionuojamas regiono lokaliu urbanistiniu centru A kategorijos (plėtojamojo tipo, stipraus potencialo) kur numatoma: stiprinti ekonominių veiklų pagrindą, pagal turimą stiprų potencialą, prioritetą teikiant pramonės ir gamybos ekonominėms veikloms; koncentruoti viešąsias paslaugas gyventojų aptarnavimui. LRBP nurodo vystymosi kryptį, tačiau taip pat palieka laisvės nusistatyti detalesnes Plungės miesto vystymosi gaires, papildomai užsibrėžti individualius siekius.

Plungės miestas patenka į Vakarų Lietuvos Partnerysčių grupę - vystoma šalies teritorija apima Klaipėdą, Tauragę ir Telšius ir jų įtakos zonoje esančius lokalius centrus, susietus funkciniais ryšiais. Veikiant tokiam partnerysčių modeliui (taip pat valstybei atitinkamai skatinant partnerystes finansavimu), Plungės miestui (kaip urbanistiniam centrai) aktyviai dalyvaujant ir naudojantis partnerysčių sukuriama sinergija, didėja galimybės vystymosi potencialui, pozicijų regione stiprinimui.

- **Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (TPD registracijos Nr. T00079381). Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimas (TPD registracijos Nr. T00082228).**

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir jo koregavimo sprendiniuose urbanistinė plėtra numatyta sudarant galimybes plėtoti Plungę pagal fizinio miesto teritoriją.

Pažymėta, kad Plungės miestas išsiskiria antropogenizuota aplinka, pasižyminčia želdinių fragmentais. Miesto žaliąją struktūrą sudarantys želdynai jungiasi į gamtinio karkaso struktūrą, formuodami ne tik vietinio lygmens struktūrinius elementus, bet ir užtikrinantys regioninės svarbos migracijos koridoriaus funkcionavimą bei junglumą tarp kitų gamtinio karkaso elementų. Gamtinės aplinkos elementai kertantys planuojamą teritoriją ar dalimi esantys joje (ypač vandens telkiniai ir tėkmės) vertintini itin svarbiais planuojamai teritorijai tiek dėl lokalaus mikroklimato, tiek dėl vietos charakterio, identiteto.

- **Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas (TPD registracijos Nr. T00077225).**

Plungės miestas kaip ir visa planuojama teritorija, vadovaujantis Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendiniais, patvirtinto 2015 m. spalio mėn. 2 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-703, kurie įsigaliojus naujam LRBP tampo jo sudėtine dalimi, pagal vizualinį estetinį potencialą yra priskiriami silpnos vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdžiui. Tačiau planuojamos teritorijos gretimybėje yra ypač saugomo estetinio potencialo arealas - Platelių kalvotas ežerynas. Kiek toliau išsidėstę dar du ypač saugomo estetinio

potencialo arealai – Salanto – Minijos santakos senslėniai ir Vidurio Žemaitijos kalvynas. Plungės miestas patenka į teritoriją, kuriai pagal kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų kryptis rekomenduojami rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos (3b) ir ekstensyvos urbanizacijos (6a) reglamentai.

Aktualūs specialieji planai:

- *Plungės rajono savivaldybės kaimų ir Plungės miesto ribų pakoregavimo (nustatymo) specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00033427);*
- *Plungės rajono Šilumos ūkio specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00033038);*
- *Plungės miesto paviršinio vandens (lietaus kanalizacijos) surinkimo specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00033428);*
- *Plungės dujų skirstymo stoties sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00033804);*
- *Plungės rajono vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymo specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00065544);*
- *Plungės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas (TPD registracijos Nr. T00085221).*
- *Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialusis planas;*
- *Plungės miesto centrinės dalies sutvarkymo specialusis planas.*

Kiti aktualūs planai ir programos:

- *Planuojamoje teritorijoje parengti detalieji planai.*

Aktualios vienos ar kelių valdymo sričių plėtros programos, strateginės veiklos planai ir kiti strateginio planavimo dokumentai:

- *Plungės rajono savivaldybės strateginis plėtros planas;*
- *Plungės rajono savivaldybės strateginis veiklos planas.*

Plungės miesto bendrojo plano keitimas rengiamas, vadovaujantis šiais teisės aktais:

- *Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos žemės įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos statybos įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos laukinės augalijos įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymu;*

- *Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymais;*
- *Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas;*
- *Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;*
- *Lietuvos Respublikos architektūros įstatymas;*
- *Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas;*
- *Lietuvos Respublikos miškų įstatymu;*
- *Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-02 įsakymu Nr. D1-8 „Dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“;*
- *Žemės naudojimo būdų turinio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-830/D1-920 „Dėl žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“;*
- *Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“;*
- *Teritorijų planavimo erdviųjų duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-1009 „Dėl teritorijų planavimo erdviųjų duomenų specifikacijos patvirtinimo“;*
- *Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. D1-110 „Dėl urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normų patvirtinimo“;*
- *Teritorijų planavimo normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl teritorijų planavimo normų patvirtinimo“.*
- *Geologinės informacijos naudojimo teritorijų planavime rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-258 „Dėl geologinės informacijos naudojimo teritorijų planavime rekomendacijų patvirtinimo“;*
- *Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo ir šių dokumentų derinimo aplinkos ministerijoje bei jai pavaldžiose ir reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-294;*
- *Ūkinės veiklos teritorijų ekogeologinių sąlygų vertinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1-248;*
- *Bendraisiais buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276;*
- *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ ir jo pakeitimais;*
- *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“ ir jo pakeitimais;*
- *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių*

- apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ ir jo pakeitimai Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. D1-214 „Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo“;
- *Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatais*, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318;
 - *Gamtinio karkaso nuostatais*, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“;
 - *Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu*, patvirtintu 2007 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
 - *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu*, patvirtintu 2004 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
 - *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu*, patvirtintu 2001 m. lapkričio 7 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
 - *Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiams*, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“;
 - *Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. IV-978;
 - *Gaisrinės saugos normomis teritorijų planavimo dokumentams rengti*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312;
 - *Statybos techniniu reglamentu STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“*;
 - *Kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“*;
 - *Elektrų linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėmis* patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1-309;
 - *Elektrų tinklų apsaugos taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 29 įsakymu Nr. 1-93;
 - Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. D1-585/V-611 „*Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normos*“;
 - Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „*Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore vertinamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo patvirtinimo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatymo*“;
 - *Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtos taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (Lietuvos Respublikos energetikos

- ministro įsakymo 2017 m. birželio 28 d. redakcija Nr. 1-169);
- *Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1-213 (įsakymo 2019 m. gruodžio 18 d. redakcija Nr. 1-332);
 - *Paveldo tvarkybos reglamentu* PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“;
 - *Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais*, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079;
 - Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. D-485 „Dėl Lietuvos urbanistinės politikos pagrindinių krypčių ir jų įgyvendinimo rekomendacijų patvirtinimo“;
 - *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“;
 - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1486 „Dėl naujų draustinių įsteigimo ir draustinių sąrašų patvirtinimo“;

Aktualūs tarptautiniai dokumentai:

- *Europos kraštovaizdžio konvencija* (Florencija, 2002), ratifikuota LR Seime 2002 spalio 3 d. įstatymu Nr. IX-1115;
- *Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija* (Bernas, 1994), ratifikuota Lietuvos Respublikos Seime 1996 birželio 11d. įstatymu Nr. I-1376;
- *Biologinės įvairovės konvencija* (Rio de Žaneiras, 1992), ratifikuota LR Seime 1995 liepos 3 d. nutarimu Nr. I-985;
- 2009 lapkričio 30 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos* (konsoliduota redakcija OL 2010 L 20, p.7);
- 1992 gegužės 21 d. *Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laikinės faunos bei floros apsaugos* (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 102) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013 L 158, p. 193);
- *Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija*, ratifikuota LR Seime 2001 gegužės 22 d. įstatymu Nr. IX-338;
- *Susitarimu dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių*, ratifikuotu Lietuvos Respublikos Seime 2004 birželio 29 d. įstatymu Nr. IX-2301;
- *Sutartimi dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje*, ratifikuota LR Seime 2001 birželio 8 d. įstatymu Nr. IX-518.

Kita aktuali informacija, tyrimai:

- *Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija*, 2006 m., VU bendrosios geografijos katedros autorinis mokslinis darbas.

2. Tarptautiniu, Europos bendrijos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu

Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijoje nustatyti teritorijos vystymo tikslai susiję su aukštesnio lygmens (nacionalinio, Europos bendrijos bei tarptautinio) dokumentų aplinkos apsaugos tikslais ir jiems neprieštarauja.

Pagrindiniai ES aplinkos apsaugos tikslai nustatyti Europos Bendrijos steigimo sutartyje:

- *Išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę;*
- *Saugoti žmonių sveikatą;*
- *Apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius;*
- *Remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ir pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti.*

Kiti aktualūs tarptautiniuose ir nacionaliniuose dokumentuose aplinkosauginiai tikslai pateikiami suvestinėje lentelėje žemiau.

1. lentelė. Nacionaliniai ir tarptautiniai planai ir strateginiai dokumentai, į kurių reikalavimus atskiriems aplinkos komponentams bei veiklos rūšims turi būti atsižvelgta

Nacionaliniai ir tarptautiniai strategijos ir planai	Aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu
ES darnaus vystymosi strategija	Mažinti oro taršą, skatinti ekologišką transportą, siekti tvaraus vartojimo bei gamybos, skatinti netaršių technologijų kūrimą ir diegimą, išnaudoti Europos demografinį potencialą didinant užimtumo lygį, našumą ir sėkmingą migrantų integraciją.
Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencija	Skatinti tvarią plėtrą bei laikytis įsipareigojimo riboti ir mažinti išmetamus teršalus.
Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencija	<ul style="list-style-type: none"> – Priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas; – Vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui; – Imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), prezentavimui bei reabilitavimui.

Nacionaliniai ir tarptautiniai strategijos ir planai	Aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu
Europos kraštovaizdžio konvencija	<ul style="list-style-type: none"> – Skatinti kraštovaizdžio apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais; – Įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmones supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą; – Integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui.
ES tarybos direktyva Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos	Skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus.
Valstybės ilgalaikės raidos strategija (patvirtinta 2002-11-12 Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1187)	Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika.
Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (patvirtinta 2003-09-11 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1160)	ES normatyvų ir tarptautinių konvencijų reikalavimų įgyvendinimas: aplinkos taršos ir poveikio pasaulio klimatui ribojimas, naujausių, aplinkai mažesnį neigiamą poveikį darančių, technologijų skatinimas.
Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos politikos gairės (patvirtintos 2012-11-16 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-811)	<ul style="list-style-type: none"> – Išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą ir ugdyti visuomenės sąmoningumą; – Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą; – Diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą; – Plėtoti turizmo infrastruktūrą, įskaitant kultūros ir gamtos paveldą, užtikrinti kraštovaizdžio ir gamtos išteklių nykimo prevenciją ir atkurti gerą aplinkos būklę; – Užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos skaidrumą ir viešosios informacijos prieinamumą visuomenei.
Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonės (patvirtintos 2005-08-22 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 909)	Įgyvendinti bendrus kraštovaizdžio tvarkymo uždavinius, įvertinant šalies kraštovaizdžio struktūrinę įvairovę, užtikrinant kraštovaizdžio apsaugą, naudojimą, tvarkymą ir planavimą darnios plėtros sąlygomis, tinkamai koordinuojant savivaldybių institucijų veiksmus, plėtojant visuomenės suvokimą apie kraštovaizdžio vertę ir vaidmenį.

Nacionaliniai ir tarptautiniai strategijos ir planai	Aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas	Užtikrinti būtinus sisteminius pokyčius, skirtus aplinkos ir klimato kaitos iššūkiams įveikti šalies viduje. Atsakingai vartoti, naudoti išteklius, saugoti, įveikinti gamtos ir paveldo vertybes. Siekti palaipsninio perėjimo prie žiedinės ekonomikos, prisitaikant prie klimato kaitos ir didinant atsparumą globaliems iššūkiams.

3. Sunkumai su kuriais susidurta atliekant strateginį pasekmių aplinkai vertinimą

Plungės miesto bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“, Plungės miesto bendrojo plano keitimo rengimo metu parengta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu ir bendrojo plano pakeitimo esamos būklės analizės metu surinktais duomenimis. Sunkumai kyla dėl objektyvaus galimo reikšmingo poveikio įvertinimo – poveikis aplinkai gali būti labai įvairus, atsižvelgiant į prevencines ir kompensacines priemones, kurios detalizuotinos smulkesniuose lygmenyse – specialiuosiuose, detaliuosiuose planuose bei objektų techniniuose projektuose. Tačiau bendrojo plano rengėjų nuomone, šios problemos nėra esminės ir neturi ženklios įtakos atlikto SPAV kokybei ir rezultatams.

4. Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcija

Plungės miesto bendrojo plano koncepcija, jos alternatyvos, formuojami vadovaujantis tarptautinių, nacionalinių, savivaldybės dokumentų nuostatomis, esamos būklės įvertinimo išvadomis bei siekiu sudaryti sąlygas Plungės miesto – stipraus, inovatyvaus, tvaraus urbanistinio centro, o taip pat ir rekreacijos bei turizmo centro vystymui. Išskiriami svarbiausi strateginiai aspektai tvariam Plungės miesto vystymuisi:

- Ekonominės aplinkos gerinimas, inovatyvaus verslo bei tvarių pramonės ir gamybos veiklų vystymas, aukštesnės pridėtinės vertės kūrimas;
- Kompetencijų pritraukimas ir išlaikymas;
- Kokybiškų viešųjų paslaugų teikimas, jų pasiekiamumas ir prieinamumas;
- Aukštesnės gyvenimo kokybės kūrimas;
- Darnaus susisiekimo sprendimų įgyvendinimas;
- Gamtinių elementų išsaugojimas ir pritaikymas žmonių lankymui;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų saugojimas, eksponavimas, pritaikymas visuomenės lankymui;
- Rekreacinės infrastruktūros sisteminis kūrimas bei rekreacijos ir turizmo sezoniškumo mažinimas;
- Miesto tapatumo stiprinimas, miesto dalių individualaus charakterio formavimas (taip pat plėtojant viešąsias erdves);
- Aktyvi Plungės veikla įvairiose srityse regione, galimai partneriaujant su kitomis savivaldybėmis.

Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendiniais sudaromos sąlygos minėtų strateginių aspektų įgyvendinimui.

Plungės miesto išorinė struktūra. Plungės miestas plėtojamas urbanistiniu centru, kuris prisideda prie regiono gyvybingumo. Esama susisiekimo struktūra (automobilių ir geležinkelių keliai, miesto lokalizacija šalia nacionaliniu lygmeniu reikšmingų susisiekimo koridorių) bei santykinai geras pasiekiamumas tiek su Plungės rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiomis vietovėmis, tiek su kitais urbanistiniais centrais, sudaro sąlygas stiprėti Plungės miestui regione (Plungės miesto pasiekiamumo zona - ne daugiau kaip 30 min. automobiliu - praktiškai dengia visą Plungės rajono savivaldybės teritoriją bei dalimi gretimų savivaldybių teritorijas).

Gyvybingai regiono urbanistinei struktūrai, o taip pat ir Plungės miestui palaikyti labai svarbu sudaryti sąlygas funkciniais ryšiams plėtoti tarp įvairaus lygmens urbanistinių centrų. Funkciniai ryšiai suprantami kaip susisiekimo, ekonominių ir laisvos darbo jėgos judėjimo, viešųjų paslaugų sistemos, kultūros sklaidos ir kito pobūdžio ryšių visuma. Funkciniai ryšiai sudaro tinklą, kurio tvarus vystymas lemia palankias sąlygas socialinei, ekonominei ir ekologiškai gerovei bei aukštos žmonių gyvenimo kokybės formavimui. Nors ne visi funkciniai ryšiai išreiškiami teritoriškai, tačiau sutartinai jie žymimi susisiekimo koridorių pagrindu. Įvardinant funkcinis ryšius, minimi artimiausi urbanistiniai centrai, bet taip pat suprantama, kad kuo aukštesnio lygmens funkcinis ryšys yra, tuo jis apima daugiau įvairesnių sąveikų ir kitų urbanistinių centrų poreikių. Numatoma, kad Plungės miesto funkciniai ryšiai veiks spinduline struktūra, ypač Klaipėdos miesto kryptimi. Ši funkcinis ryšių struktūra gali būti papildyta tinkline – įgyvendinant veiklas partnerystės principu (su kitomis savivaldybėmis, urbanistiniais centrais, regionais ar jų dalimis).

Miesto raidos ekonominės prielaidos. Plungės miestas ir planuojama teritorija - pagrindinis rajono traukos centras, kuriame yra palankios sąlygos ekonominių veiklų integracijai į bendrą šalies transporto sistemą per esamos susisiekimo infrastruktūros potencialą (2 skirtingos transporto rūšys reikšmingame šalies tarptautiniame ir nacionaliniame koridoriuje). Pramonės ir sandėliavimo zonos formuojamos šiaurės-vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje, palei valstybinės reikšmės magistralinį kelią Nr. A11 Šiauliai – Palanga, geležinkelį, kuris planuojamą teritoriją jungia su Klaipėda, Telšiais, Šiauliais ir Vilniumi, bei B kategorijos gatves – Pramonės pr., Stoties g., kuriomis per Dariaus ir Girėno g. (taip pat B kat.) galima pasiekti 164 ir 166 krašto kelius. Esama infrastruktūra yra pajėgi užtikrinti pramonės plėtros teritorijų poreikius logistikai ir aptarnavimui. Paslaugų zonos formuojamos skirtingose planuojamos teritorijos dalyse, išdėstant jas šalia B ir C kategorijos gatvių. Taip pat kuriamos multifunkcinės teritorijos, kuriose be pagrindinio teritorijos naudojimo būdo sudaromos prielaidos pagal poreikį vykdyti ir komercinių objektų plėtrą. Ekonominės veiklos teritorijų išdėstymas šalia turimų susisiekimo infrastruktūros išteklių kuria prielaidas verslumo skatinimui ir užimtumo didinimui. Tokių teritorijų plėtra strategiškai tinkamose vietose prie valstybinės reikšmės ar aukštos kategorijos kelių yra efektyvi priemonė tiesioginėms investicijoms pritraukti. Naujai planuojamos teritorijos vystomos taip, kad būtų galima užtikrinti draugiškos aplinkai pramonės ar energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimą bei sudaryti prielaidas inovatyvių / aukštesnės pridėtinės vertės darbo vietų kūrimui bei teritorijos ekonomiam multifunkciškumui.

Miesto raidos socialinės prielaidos. Plungės rajono savivaldybės 2021 – 2030 m. strateginiame plėtros plane įvardintas siekis *ugdyti Plungės rajono visuomenės narių aktyvų dalyvavimą ekonominiame ir socialiniame Plungės rajono gyvenime, skatinant juos įsitraukti į bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų ir pelno nesiekiančių organizacijų veiklą*. Vertinant gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas ir gyventojų struktūros pokyčius Plungės mieste ir norint įgyvendinti strateginiame plėtros plane iškeltą siekį, sudaromos sąlygos optimizuoti socialinę infrastruktūrą pagal besikeičiančią demografinę situaciją, kurioje būtų orientuojamasi ne tik į paslaugų kokybės gerinimo sąlygas, bet ir socialinių paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą, įvairaus amžiaus grupių aktyvumo didinimą. Taip pat sudaromos sąlygos stiprinti gyventojų sveikatą, užtikrinti sveikatos priežiūros (gydymo) prieinamumą bei kokybę pagal besiklostysiančius poreikius.

Demografinės prognozės. Tiek Plungės mieste, tiek Plungės rajone stebima nuolatinė gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija – per 10 metų (2011 – 2021 m.) Plungės mieste gyventojų sumažėjo 17,6 proc. Esant analogiškomis aplinkybėms kaip iki šiol, tikėtina, kad Plungės mieste, kaip ir rajone gyventojų skaičius mažės. Tokias prognozes paantrina ir prognozės naujai parengtame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Minėtame plane vertintos visos šalies gyventojų skaičiaus pokyčių ir migracijos tendencijos, gimstamumo lygis, medianinis gyventojų amžius bei galimi didelio socioekonominio poveikio projektai. Pagal tokį vertinimą Plungės rajonui prognozuojamas traukimas, t.y. gyventojų skaičiaus mažėjimas. Pagrindiniai demografinę būklę lemiantys veiksniai yra gimstamumas, mirtingumas ir migracija. Įvertinus aktualias demografines prognozes ir demografinę būklę lemiančius veiksnius, kurių raiška yra neigiama, galima išskirti tris scenarijus – tikėtiną, optimistinį ir pesimistinį. Ankstesniojo bendrojo plano esamos būklės analizės metu identifikuota 2002 – 2006 m. vykusi teigiama atvykstančių iš kitų rajonų gyventojų skaičiaus dinamika. Vėlesni duomenys rodo, kad tendencijos pakito, 2016 – 2020 m. statistika rodo ženklią gyventojų migracijos mažėjimą tiek į, tiek iš planuojamos teritorijos. Tokios tendencijos leidžia daryti prielaidą, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas ateityje nebus taip stipriai išreikštas. Dėl tokių kintančių tendencijų bei COVID-19 įtakos paskutiniųjų metų statistikai tiesinio prognozavimo metodas nebus taikomas. Prognozė formuojama remiantis LRBP prognozėmis Lietuvai bendrai ir konkrečiai Plungės rajonui. Kadangi iki 2035 metų pagal Lietuvos Respublikos bendrojo plano

prognozę Lietuvoje numatomas 3.5 proc. gyventojų sumažėjimas, visų alternatyvų atveju Plungės miestui bei miestui ir priemiesčiams numatomas ženklusis gyventojų skaičiaus mažėjimas iki 2035 metų:

- **Pesimistiniu scenarijumi** pratęsimos paskutinių 10-ties metų tendencijos Plungės mieste ir priemiesčiuose (2011 – 2021 m. stebimas 17.6 proc. gyventojų skaičiaus sumažėjimas). Kadangi dėl bendrai mažėjančio gyventojų skaičiaus tokios tendencijos natūraliai švelnės, priimama, kad iki 2035 metų gyventojų sumažės apie 20 proc. (kas atitinka apie 14.3 proc. sumažėjimą per 10 metų);
- **Optimistinio scenarijaus** atveju esamos tendencijos švelninamos 1.6 karto (~16proc. gyventojų skaičiaus sumažėjimas), priimant prielaidą, kad bendrajame plane numatytos ekonominio gyvybingumo palaikymo ir socialinės infrastruktūros užtikrinimo priemonės būtų pilnai įgyvendintos;
- **Tikėtino scenarijaus** atveju daroma prielaida, kad ne visos numatytos priemonės bus įgyvendintos ar sukels numatytą teigiamą efektą, todėl esamų tendencijų teigiamas pokytis priimamas mažesnis (~18 proc. gyventojų skaičiaus sumažėjimas).

Po 2035 m. Lietuvos Respublikos bendrojo plano prognozės rodo gyventojų skaičiaus stabilizacija ir netgi augimą, tačiau Plungės rajonas priskirtas prie besitraukiančių savivaldybių, todėl tolimesnėje prognozėje numatoma, kad gyventojų skaičiaus pokyčiai švelnės.

- **Pesimistinio scenarijaus** atveju stabilizacija vyksta dėl savaiminių procesų, todėl itin menka ir gyventojų skaičiaus stabilizavimas numatomas apie 2050-tuosius metus;
- **Optimistinio scenarijaus** atveju stabilizacijos požymiai matomi jau nuo ~2025 m., numatant, kad tokiu metu jau galėtų būti įgyvendintos pirmo prioriteto priemonės, numatytos bendrajame plane ir kituose strateginiuose dokumentuose. 2040-tajame dešimtmetyje tikėtina visiška gyventojų skaičiaus stabilizacija ir netgi nežymus gyventojų skaičiaus augimas link 2050-ųjų;
- **Tikėtino scenarijaus** atveju daroma prielaida, kad ne visos numatytos priemonės bus įgyvendintos ar sukels numatytą teigiamą efektą, todėl stabilizacijos procesai yra ne tokie žymūs, efektas tikėtinas vėliau, nei optimistinio scenarijaus atveju, gyventojų skaičiaus augimas mažai tikėtinas.

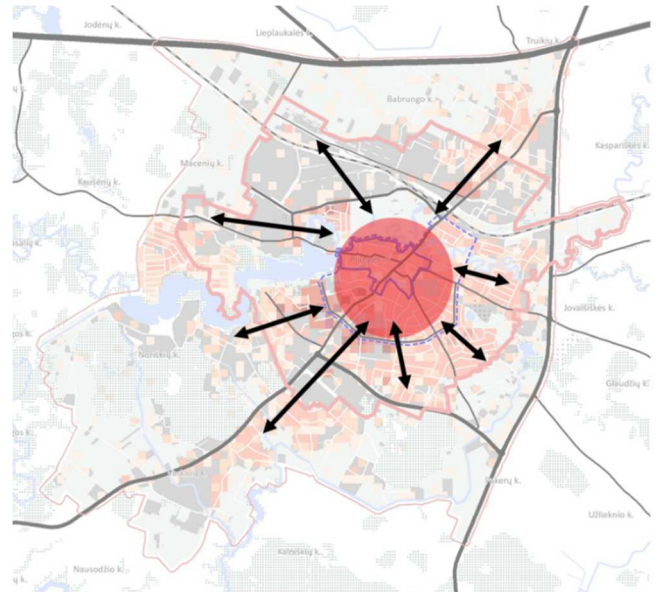
Vertinant gyventojų prognozę priemiesčiams planuojamos teritorijos riboje, priimta prielaida, kad gyventojų skaičius kinta pagal tokias pačias tendencijas, kaip ir miesto teritorijoje. Tačiau vertinant išduodamų statybos leidimų priemiesčiuose tendencijas, daroma prielaida dėl nežymaus gyventojų migracijos masto iš miesto į priemiestinę teritoriją (~0.1 proc. nuo visų miesto gyventojų skaičiaus) dėl kokybinės būsto plėtros.

	2021	2035	Pokytis 2021-2035, %	2050	Pokytis 2035 – 2050, %
Plungės miestas					
Pesimistinis scenarijus	17682	14145	- 20 %	12188	- 13.8 %
Optimistinis scenarijus		14853	- 16 %	14375	- 3.2 %
Tikėtinas scenarijus		14499	- 18 %	13750	- 5.2 %
Plungės miestas su priemiesčiais					
Pesimistinis scenarijus	20043	16034	- 20 %	13814	- 13.8 %
Optimistinis scenarijus		16836	- 16 %	16295	- 3.2 %
Tikėtinas scenarijus		16435	- 18 %	15580	- 5.2 %

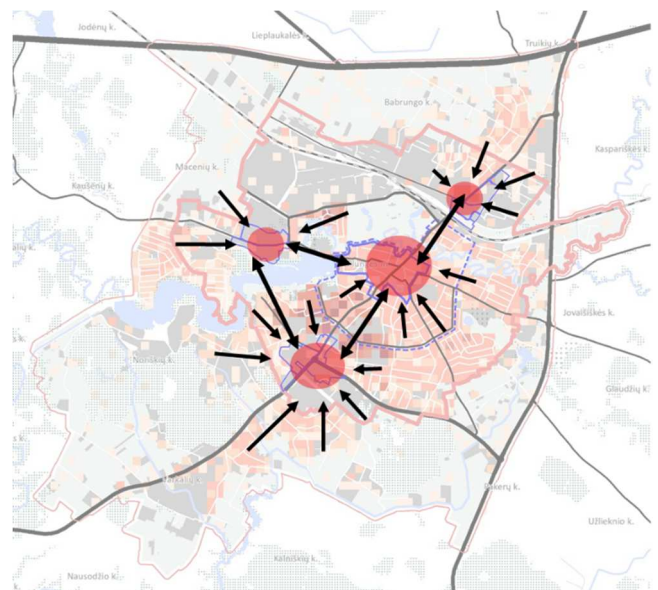
Atkreiptinas dėmesys, kad gyventojų skaičiaus prognozės dėl itin ilgalaikės perspektyvos, daugelio kintamųjų ir neapibrėžtumo nėra tikslios, todėl rekomenduojama analizuoti demografines tendencijas ir atlikti prognozių atnaujinimą kas dešimt metų, įvertinant ir įgyvendintų bendrojo plano sprendinių mastą ir galimą jų poveikį gyventojų statistikos pokyčiams.

Koncepcijos alternatyvos. Koncepcijoje siektinas tikslas – Plungės miestas yra gyvybingas ir stiprus urbanistinis centras - gali būti siekiamas alternatyviais būdais erdvinėje bei teritorine išraiška:

- **I alternatyvos atveju** vykdomas šiuo metu galiojančio Plungės miesto bendrojo plano tęstinumas – išlaikomi šie esminiai sprendiniai: laikomasi vieno miesto centro principo, stiprinami spinduliniai ryšiai tarp miesto centro ir kitų miesto dalių; išlaikomi numatyti urbanizacijai skirti kitos paskirties plotai juos tikslinant (įvedamas veiklų multifunkciškumas pagal „draugiškas“ funkcijas); išlaikomi suplanuoti susisiekimo sistemos sprendiniai (t.t. aplinkkelis).

- **II alternatyvos atveju** - stiprinamas Plungės miesto centras bei formuojama multifunkcinių lokalių miesto centrų galimybė; siūloma išraiškingiau formuoti teritorijas ties pagrindiniais patekimais į miestą; orientuojamasi į santykinai kompaktiško miesto vystymą, plėtrai naudojami vidiniai rezervai, sudaromos sąlygos atskirų teritorijų intensyvesniam naudojimui; pagal numatomą miesto vystymo modelį, formuojamas funkcinis zonavimas, taikomas multifunkciškumas; keičiama dalis suplanuotų susisiekimo sprendinių prioritetą teikiant ne aplinkkelio formavimui, o vidiniams ryšiams.

Funkcinis zonavimas. Vadovaujantis Teritorijų planavimo normomis, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje išskiriamos:

- Neurbanizuojamos teritorijos, kurioms priskirtinos miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos.
- Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, apimančios kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis.

Neurbanizuojamos bei urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, įvertinus šio bendrojo plano keitimo rengimo teritorijų planavimo lygmenį, planavimo tikslus ir uždavinius, mastelį, išreiškiamos pateikiant detalizuotas teritorijų funkcines zonas, kurių bendri vystymo principai nusakomi koncepcijoje, o detalus reglamentavimas bus teikiamas sprendinių konkretizavimo stadijoje.

Vadovaujantis patvirtintomis Teritorijų planavimo normomis, kiekvienoje teritorijoje nustatytoje funkcinėje zonoje išskiriami galimi teritorijos naudojimo tipai. Teikiami funkcinėse zonose galimi teritorijos naudojimo tipai, tikslinami sprendinių konkretizavimo stadijoje.

I alternatyva. Pirmoje koncepcijos alternatyvoje didžiąja dalimi išlaikomas keičiamo Plungės miesto bendrojo plano sprendinių tęstinumas užstatomų teritorijų atžvilgiu. Keičiamo Plungės miesto bendrojo plano sprendiniais nustatytų žemės naudojimo funkcijų pagrindu, teritorijoms priskirtos atitinkamos Teritorijų planavimo normose numatytos funkcinės zonos (išaiškintos aukščiau). Centrinę miesto dalį sudaro Pagrindinio centro (istorinio miesto centro) ir Pagrindinio centro funkcinės zonos. Šiaurės vakaruose abipus geležinkelio išskirta Pramonės ir sandėliavimo zona esamos pramoninės teritorijos ir jos plėtros pagrindu. Smulkesnės pavienės Pramonės ir sandėliavimo zonos (išskirtos esamų pramoninių teritorijų pagrindu) išskiriamos vakarinėje planuojamos teritorijos dalyje. Intensyvaus užstatymo gyvenamosios zonos numatomos pagrindinio centro gretimybėje, esamo daugiabučio užstatymo pagrindu tarp V. Mačernio ir Gandingos g., palei A. Jucio g., Stoties g., Dariaus ir Girėno g. Tarp Žaliakalnio ir J. Tumo- Vaižganto g. esamos ir planuojamos socialinės infrastruktūros pagrindu formuojama Specializuotų kompleksų zona. Pagrindinės paslaugų zonos numatomos šalia pagrindinių struktūrinių ašių. Didžiąją teritorijos dalį užima Gyvenamoji mažo užstatymo intensyvumo zona. Į šią zoną įsiterpia pavienės specializuotų kompleksų, paslaugų zonos. Neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos formuojamos esamų miškų ir jų grupių, esamų vandens telkinių pagrindu, vadovujamasi keičiamo Plungės miesto bendrojo plano sprendiniais, jų tęstinumu.

II alternatyva. Antroje koncepcijos alternatyvoje, kaip ir pirmoje pagrindinę miesto struktūrą sudaro centrinė miesto dalis - pagrindinio centro (istorinio miesto centro) ir pagrindinio centro funkcinės zonos, tačiau išlaikant vystymo idėją – formuoti multifunkcines teritorijas, kuriose būtų sudaromos sąlygos ir viešųjų bei kitų aptarnavimo paslaugų, darbo vietų koncentracijai, tuo pačiu gerinant jų pasiekiamumą esamų gyvenamųjų teritorijų atžvilgiu – numatomos miesto dalies (rajonų) centrų funkcinės zonos. Siekiant suteikti miestui gyvybingesnio charakterio užstatymo aspektu, ties pagrindiniais patekimais į Plungės miestą (miesto ir jo prieigų teritorijoje), formuojamos vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos, veikiančios kaip „miesto vartai“.

Planuojamos teritorijos vakaruose abipus geležinkelio bei pietvakarinėje dalyje, esamų ir planuojamų teritorijų pagrindu, išskirtos pramonės ir sandėliavimo zonos. Antroje alternatyvoje santykinai mažiau paslaugų funkcinės zonos ploto, kurias iš esmės sudaro komercinių objektų teritorijos. Tai yra dėl to, kad siekiama sudaryti kiek įmanoma racionalią ir multifunkciškesnę žemės naudojimą (įvertinus „draugiškų

funkcijų“ galimybę) – t.y. komercijos veikla priskiriama tiek centro, gyvenamosioms funkcinėms zonoms, tiek pramonės ir sandėliavimo funkcinėms zonoms (detalus reglamentavimas bus teikiamas sprendinių konkretizavimo stadijoje).

Intensyvaus užstatymo gyvenamoji zona formuojama pagrindinio centro gretimybėje, esamo daugiabučio užstatymo pagrindu. Didžiąją teritorijos dalį sudaro mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona.

Neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos formuojamos esamų miškų ir jų grupių, esamų vandens telkinių pagrindu. Formuojama ir plėtojama vientisa žaliųjų erdvių sistema. Siekiama gamtinių ir antropogeninių elementų balanso ir darnos. Pagal naudojimo intensyvumą išskiriamos intensyviai ir ekstensyviai naudojamų želdynų zonos.

Specializuotų ūkių ir žemės ūkio teritorijų zonos išskirtos pietryčiuose, pietvakariuose ir šiaurės-vakarų dalyje, jos išsidėsto planuojamos teritorijos pakraščiuose.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo režimai. Plungės miesto bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymas taip pat nustatomas pagal Teritorijų planavimo normose numatytus vystymo režimus. Urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos vystomos pagal teritorijų plėtros kryptis, kurias apibūdina šie teritorijų vystymo režimai:

- saugojimas;
- modernizavimas;
- konversija (pertvarkymas);
- nauja plėtra;
- rezervavimas;
- *be esminių pokyčių (status quo).*

I alternatyva. Saugojimo vystymo režimas nustatomas kapinių, Plungės parko teritorijoms ir esamai Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčiai su varpine.

Daliai planuojamos teritorijos išskiriamas konversijos vystymo režimas:

- konversija į pramonės ir sandėliavimo teritorijas yra išskiriama esamoms gyvenamosioms teritorijoms, patenkančioms į I koncepcijos alternatyva planuojamą pramonės ir sandėliavimo zoną (tačiau pažymima, kad esami gyvenamieji pastatai galės būti remontuojami ir rekonstruojami kol konversija neįvyks);
- konversija į gyvenamąsias teritorijas yra numatoma šiaurės rytinėje planuojamos teritorijos dalyje. Šioje vietoje identifikuojamos nenaudojamos ir perspektyviniu požiūriu nepatrauklios pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (esamos pramonės ir sandėliavimo veiklos galės būti vykdomos kol neįvyks konversija);
- konversija į visuomenines teritorijas numatoma prie Medelyno ir Kulių gatvių.

Kitoms esamoms užstatytoms teritorijoms siūloma taikyti įvairius vystymo režimus pagal poreikį - modernizavimą, konversiją, naują plėtrą (įsivainant teritorijas nepilnai užstatytuose kvartaluose). Prioritetas teikiamas modernizavimui, pagal poreikį atnaujinant socialinę, užstatytų teritorijų fizinę aplinką, inžinerinę infrastruktūrą.

Esamoms ir planuojamoms inžinerinių tinklų koridorių teritorijoms, želdynų zonoms taikomas rezervavimas ir modernizavimas.

Pavieniais atvejais sudaromos sąlygos naujai plėtrai. Tokio tipo teritorijose siekiama užtikrinti rišlių susisiekimo tinklą, gamtinių elementų išsaugojimą.

II alternatyva. Saugojimo vystymo režimas nustatomas kapinių, Plungės parko teritorijoms ir esamai Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčiai su varpine kaip ir pirmoje alternatyvoje.

Antroje alternatyvoje, siekiant gyvenamosiose teritorijose mažinti taršias veiklas ir pramoniniame rajone sudaryti sąlygas verslo vystymui, planuojamos teritorijos ribose išskiriamas konversijos vystymo režimas:

- konversija į pramonės ir sandėliavimo teritorijas yra išskiriama esamai gyvenamosioms teritorijoms, patenkančioms į II koncepcijos alternatyva planuojamą pramonės ir sandėliavimo zoną (tačiau pažymima, kad esami gyvenamieji pastatai galės būti remontuojami ir rekonstruojami kol konversija neįvyks);
- konversija į gyvenamąsias teritorijas yra numatoma šiaurės-rytinėje, rytinėje teritorijos dalyse. Šiaurės rytinėje teritorijos dalyje identifikuojamos nenaudojamos ir perspektyviniu požiūriu nepatrauklios pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (esamos pramonės ir sandėliavimo veiklos galės būti vykdomos kol neįvyks konversija). Rytinėje teritorijos dalyje identifikuojamos garažais užstatytos teritorijos, įsiterpusios tarp gyvenamosios paskirties užstatymo, šioms teritorijoms siūloma konversija į gyvenamąsias ir jos aplinkai draugiškas teritorijas (gyvenamąsias funkcines zonas);
- rytinėje teritorijos dalyje, esamos turgavietės gretimybėje, identifikuojamos garažais užstatytos teritorijos. Šioje teritorijoje koncepcijos variantu yra numatoma turgaus plėtra, numatoma garažų konversija į paslaugų teritorijas.

Kitoms esamoms užstatytoms teritorijoms siūloma taikyti įvairius vystymo režimus pagal poreikį - modernizavimą, konversiją, naują plėtrą (įsisavinant teritorijas nepilnai užstatytuose kvartaluose). Prioritetas teikiamas modernizavimui, pagal poreikį atnaujinant socialinę, užstatytų teritorijų fizinę aplinką, inžinerinę infrastruktūrą.

Esamoms ir planuojamoms inžinerinių tinklų koridorių teritorijoms, želdynų zonoms taikomas rezervavimas ir modernizavimas.

Planuojamoms urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms nustatomas vystymo režimas – nauja plėtra.

Užstatymo tipai. Atsižvelgta į Plungės miesto kvartalamis ir kitoms užstatytoms ir užstatomoms struktūroms būdingą užstatymo tipą ir charakteringus užstatymo principus, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje koncepcijos variantuose nustatyti galimi vyraujantys užstatymo tipai. Planuojamoje teritorijoje išskiriami šie vyraujantys (teritorijoje dominuojantys, tačiau papildomi ir kitais) užstatymo tipai:

- Sodybinis užstatymas;
- Perimetrinis užstatymas;

- Teritorijoje išskiriamas Plungės dvaro sodybos pastatų kompleksas - tūrinė erdvinė kompozicija, kurią formuoja dvaro sodybos pastatai, statiniai, jų vietos, parkas su išvystyta vandens telkinių sistema, susisiekimo trasos.
- Laisvo planavimo užstatymas;
- Atskirai stovintys pastatai (pavienis užstatymas). Kaip atskirai stovintis pastatas ir miesto dominantė identifikuojama Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia su varpine.
- Pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas.

I alternatyva. Centrinėje Plungės miesto dalyje palei pagrindines kompozicines ašis gatvių ir kelių pagrindu stiprinamas identifikuojamas susiformavęs esamas perimetrinis užstatymas, numatomas jo pratęsimas. Perimetriniu užstatymu yra formuojami Senamiesčio a., Dariaus ir Girėno, J. Tumo-Vaižganto, Vytauto, Telšių ir Rietavo gatvių atkarpų erdviniai koridoriai. Miesto tapatumui ypač vertingi užstatymo tipai atskirai stovinčio pastato (Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia su varpine) ir Plungės dvaro sodybos pastatų kompleksas kuriuos būtina išsaugoti. Laisvo planavimo užstatymas dominuoja teritorijose, kuriose koncepcijos alternatyva planuojamos specializuotų kompleksų, paslaugų ir intensyvaus užstatymo gyvenamoji (su dominuojančiu daugiabučiu užstatymu) zonos. Pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas dominuoja šiaurės-vakarinėje teritorijos dalyje esamose užstatytose pramoninėse teritorijose ir koncepcijos alternatyvoje planuojamose teritorijose pramonės plėtrai. Esamas pavienis ir grupinis pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas identifikuojamas visoje Plungės miesto teritorijoje, apima garažų teritorijas ir pavienius pramoninius pastatus įsiterpusius tarp gyvenamųjų namų kvartalų. Sodybinis užstatymas būdingas didžiąjai Plungės miesto daliai.

II alternatyva. Centrinėje Plungės miesto dalyje palei pagrindines kompozicines ašis gatvių ir kelių pagrindu stiprinamas identifikuojamas esamai susiformavęs perimetrinis užstatymas, pratęsimas jo esamos atkarpos. Užstatymu yra formuojami Senamiesčio a., Dariaus ir Girėno, J. Tumo-Vaižganto, Vytauto, Telšių ir Rietavo gatvių atkarpų erdviniai koridoriai. Kaip ir pirmoje alternatyvoje ypač vertingi užstatymo tipai atskirai stovinčio pastato (Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia su varpine) ir Plungės dvaro sodybos pastatų kompleksas kuriuos būtina išsaugoti. Išskirtinai antroje alternatyvoje, teritorijose, kuriose formuojamos miesto dalies (rajonų) centrų zonos ir siūlomose „miesto vartų“ teritorijose prie Telšių g. Žaltakalnio bei Rietavo g., stiprinamas pagrindinių gatvių perimetras, planuojamas perimetrinis užstatymas. Laisvo planavimo užstatymas dominuoja teritorijose, kuriose koncepcijos alternatyva planuojamos specializuotų kompleksų, paslaugų ir intensyvaus užstatymo gyvenamoji (su dominuojančiu daugiabučiu užstatymu) zonos. Laisvo planavimo užstatymas taip pat dominuoja teritorijose, identifikuojamose kaip „miesto vartai“ prie Kulių g., Žemaitijos g. ir Birutės g. Pramonės ir inžinerinės infrastruktūros teritorijų užstatymas dominuoja šiaurės-vakarinėje teritorijos dalyje esamai užstatytose pramoninėse teritorijose ir koncepcijos alternatyvoje planuojamose teritorijose pramonės plėtrai. Sodybinis užstatymas lieka būdingas didžiąjai Plungės miesto daliai.

Užstatymo aukštis. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje planuojamas užstatymo aukštis numatomas atsižvelgiant į identifikojamą susiformavusį vietovaizdį, charakteringus užstatymo principus, numatomus užstatymo funkcinius ir erdvinius konceptualiuosius sprendinius. Užstatymo aukščio reglamentas nustatomas naujai statomiems ir rekonstruojamiems statiniams.

I alternatyva.

Pagal teritorijų naudojimo tipus koncepcijos alternatyva skiriamas vyraujantis pastatų aukštis.

- Pagrindinio centro zona (istorinis miesto centras) - iki 3 aukštų (12 m);
- Pagrindinio centro zona – iki 3 aukštų (12 m);

- Gyvenamoji zona (intensyvaus užstatymo) – iki 2 aukštai (10 m);
- Gyvenamoji zona (mažo užstatymo intensyvumo) – iki 5 aukštų (20 m);
- Specializuotų kompleksų – iki 5 aukštų (20 m);
- Paslaugų zona – iki 3 aukštų (12 m);
- Pramonės ir sandėliavimo zona – iki 5 aukštų (20 m);
- Inžinerinės infrastruktūros zona – iki 1 aukštas (5 m).

II alternatyva.

Pagal teritorijų naudojimo tipus koncepcijos alternatyva skiriamas galimas vyraujantis pastatų aukštis.

- Pagrindinio centro zona (istorinis miesto centras) - iki 3 aukštų (12 m);
- Pagrindinio centro zona – iki 3 aukštų (12 m);
- Miesto dalies (rajonų) centro zona – iki 4 aukštų (16 m);
- Gyvenamoji zona (intensyvaus užstatymo) – iki 2 aukštai (10 m);
- Gyvenamoji zona (vidutinio užstatymo intensyvumo) – iki 4 aukštų (16 m);
- Gyvenamoji zona (mažo užstatymo intensyvumo) – iki 5 aukštų (20 m);
- Specializuotų kompleksų – iki 5 aukštų (20 m);
- Paslaugų zona – iki 3 aukštų (12 m);
- Pramonės ir sandėliavimo zona – iki 5 aukštų (20 m);
- Inžinerinės infrastruktūros zona – iki 1 aukštas (5 m).

Susisiekimo sistemos vystymas. Esamos būklės įvertinimo metu buvo nustatyta, kad Plungės mieste ir planuojamoje teritorijoje funkcionuojantis susisiekimo tinklas yra racionalus:

- valstybinės reikšmės kelių struktūra užtikrina planuojamoje teritorijoje veikiančių ekonomiškai svarbių teritorijų pasiekiamumą, nekuriant sunkiojo transporto tranzito gyvenamųjų teritorijų viduje;
- Plungės miesto ir planuojamos teritorijos atžvilgiu tranzitinio transporto eismas (tame tarpe ir krovinių) užtikrinamas valstybinės reikšmės keliais, nekertant Plungės miesto centro ir/ar tankiausiai apgyvendintų teritorijų.

Todėl *abejų* alternatyvų atveju bendrajame plane svarbiausiais susisiekimo sistemos vystymo principais įvardinami:

1. Miestą aptarnaujančių gatvių rišlumo didinimas vidinėms miesto gyventojų reikmėms;
2. Gatvių kategorijų perskirstymas, įvertinant faktinį gatvių funkcionalumą ir galimybes atitikti jai keliamus reikalavimus;
3. Darnią ir kokybišką urbanistinę plėtrą užtikrinsiančių susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijų poreikio nustatymas ir prielaidos sklandžiai ir savalaikiai inžinerinės infrastruktūros plėtrai;
4. Multifunkcinio planuojamos teritorijos susisiekimo sistemos tinklo, kuriame užtikrinamos galimybės visų eismo dalyvių judėjimui, paremtam eismo sauga, pasiekiamumo gerinimu ir alternatyvių galimybėmis, vystymas tiek vidiniams, tiek išoriniams planuojamos teritorijos ryšiams.

Bendrojo plano keitime parengtos *dvi* koncepcijos alternatyvos, kuriose, priklausomai nuo urbanistinės struktūros formavimo krypčių ir principų, skiriasi ir susisiekimo sistemos plėtros perspektyva.

Pirmoji koncepcijos alternatyva siejama su tęstine susisiekimo sistemos plėtra, kuri suformuota iki šiol parengtų teritorijų planavimo dokumentų pagrindu: galiojančio Plungės miesto bendrojo plano,

patvirtinto Plungės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 24 d. sprendimu Nr. T-139 „Dėl Plungės rajono ir Plungės miesto teritorijų bendrųjų planų patvirtinimo“, bei Plungės miesto ir jo priegių transporto srautų ir infrastruktūros specialiojo plano, patvirtinto Plungės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr. T1-256 "Dėl Plungės miesto ir jo priegių transporto srautų ir infrastruktūros specialiojo plano patvirtinimo". Tačiau yra atliekamas aukščiau įvardintų galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių keitimas, kurių įgyvendinimas nebėra įmanomas dėl susiklosčiusių urbanizacijos, dėl teisės aktų, reglamentuojančių susisiekimo sistemai reikalavimus, pasikeitimo arba neužtikrina galimybės kurti darnios susisiekimo sistemos visumos.

Pirmojoje alternatyvoje, išlaikant jau suformuotas susisiekimo sistemos plėtros kryptis yra numatoma:

1. Planuojamos teritorijos apvažiavimui skirto koridoriaus vakarinėje dalyje bei jį sujungiančios jungties – Pramonės pr. tęsinio, plėtra. Šio objekto atsiradimui, jo trasuotei gali būti svarstomi ir alternatyvūs variantai, kurie turėtų būti sprendžiami aukštesnio lygmens ar kitos rūšies teritorijų planavimo dokumentais;
2. Aptarnaujančių gatvių sistemos rišlumo didinimas. Formuojama nauja jungtis (Gandingos g. tęsinys) per Gandingos HE tvenkinį, ir apjungiamos tankiai apgyvendintos gyvenamosios teritorijos su darbo vietas koncentruojančiomis (esamomis ir numatomomis pramonės) teritorijomis. Sprendinys kurtų prielaidas automobilių eismo intensyvumo mažėjimui J. Tumo – Vaižganto g., kuri šiai dienai yra pagrindinė miesto vidinio susisiekimo arterija. Tačiau šio sprendinio įgyvendinimui perspektyvoje bus būtina peržiūrėti esamų jungčių valstybinės reikšmės rajoniniame kelyje Nr. 3201 Truikiai-Prūsaliai panaikinimui, siekiant užtikrinti, kad naujos valstybinės reikšmės rajoninio kelio jungties su nauja jungtimi per Gandingos HE tvenkinį įrengimas užtikrintų reglamentuojamus atstumus tarp sankryžų ir nuovažų;
3. Didžiąja dalimi (atliepiant urbanistinės dalies sprendinius) išlaikomi aukščiau įvardintuose galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose suplanuoti koridoriai pagalbinių gatvių įrengimui urbanizuotose ir naujai urbanizuojamose teritorijose.

Antrojoje alternatyvoje, optimizuojant susisiekimo plėtros kryptis ir atliepiant urbanistinės plėtros perspektyvą yra numatoma:

1. Neformuoti planuojamos teritorijos apvažiavimui skirtą koridoriaus vakarinėje dalyje bei jį sujungiančios jungties – Pramonės pr. tęsinio šalia planuojamos teritorijos ir neartinti tranzitinio transporto ir į vakarinę planuojamos teritorijos dalį: planuojamos teritorijos ir Plungės miesto funkciniais ryšiais su gretimais urbanistiniais centrais susisiekimo sistema jau yra išvystyta, eismo intensyvumo aplinkybės ir tendencijos nekuria stiprių prielaidų automobilių eismo intensyvumo kardinaliam augimui, šalies bendrojo plano sprendiniai nukreipti į alternatyvių keliavimo būdų šalyje skatinimą modernizuojant, vykdant plėtrą susisiekimui geležinkelio transportu ir susisiekimo laiko prasme didinant geležinkelio konkurencingumą prieš kelių transportą.
2. Didinti aptarnaujančių gatvių sistemos rišlumą. Formuojama nauja jungtis (Gandingos g. tęsinys) per Gandingos HE tvenkinį, ir apjungiamos tankiai apgyvendintos gyvenamosios teritorijos su darbo vietas koncentruojančiomis (esamomis ir numatomomis pramonės) teritorijomis. Sprendinys kuria prielaidas automobilių eismo intensyvumo mažėjimui J. Tumo – Vaižganto g., kuri šiai dienai yra pagrindinė susisiekimo mieste arterija. Skirtingai nei *pirmojoje* alternatyvoje, *antrojoje* akcentuojama numatomos jungties svarba pirmiausiai alternatyviems keliavimo būdams (pėstiesiems ir dviratininkams) ir atskirai įvertinus poreikį, galimybes bei naudą (įvertinant kompleksinę naudą miestui bei J. Tumo – Vaižganto g. atžvilgiu - galimybė perimti dalį eismo intensyvumo nuo pagrindinės miesto arterijos) automobilių transporto eismui.

3. Atliepiant urbanistinės dalies sprendinius išlaikomi tik tie galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose suplanuoti koridoriai pagalbinių gatvių įrengimui, kurie išlieka aktualūs urbanizuotose ir naujai urbanizuojamose teritorijose.

Abejose alternatyvose numatomas analogiškas gatvių kategorijų keitimas pagal pasikeitusį reglamentavimą bei naujai patvirtintus teisės aktus gatvių, sutampančių su valstybinės reikšmės keliais, kategorijų nustatymui:

1. Stoties g. ir Birutės g. (atkarpai nuo sankryžos su Stoties g. iki nurodomųjų kelio ženklų 550 „Gyvenvietės pradžia“, 551 „Gyvenvietės pabaiga“), sutampančioms su valstybinės reikšmės rajoniniu keliui Nr. 3201, nustatoma B kategorija (galiojančio Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialiojo plano sprendiniais Birutės g. buvo numatyta C1 kategorija);
2. Žaltakalnio g., sutampančiai su valstybinės reikšmės krašto keliu Nr. 166 Plungė–Vėžaičiai, nustatoma B kategorija (galiojančio Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialiojo plano sprendiniais buvo numatyta C1 kategorija);
3. J. Tumo – Vaižganto gatvės kategoriją šiuo bendruoju planu siūloma keisti iš B kategorijos į C kategoriją.

Gatvių, sutampančių su valstybinės reikšmės keliais kategorijų nustatymui yra vadovaujama ir remiamasi 2019 m. spalio 29 d. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakyme Nr. V-166 "Dėl Gatvių kategorijų nustatymo ir kelių ruožų priskyrimo gatvių kategorijoms patvirtinimo,, išdėstytais reikalavimais.

Antrojoje alternatyvoje, įvertinus užstatymo ir suformuotų sklypų realijas, darnaus susisiekimo ir eismo saugos aplinkybes bei STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-533, keliamus reikalavimus pagal gatvių kategorijas pagrindiniams gatvių techniniams parametrų (minimaliems atstumams tarp raudonųjų linijų, projektinių greičių ir kt.), taip pat siūloma mažinti kategorijas iš C2 (aptarnaujančios gatvės – Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialiajame plane) kategorijos į D (pagalbinės gatvės) kategorijas pagrindinio centro zonoje esančioms gatvėms (S. Nėries, Vandentiekio g. atkarpoms, Rietavo g. atkarpai, Sinagogų g.

Esminė gatvėms priskirtų kategorijų sąlyga yra užtikrinti, kad jos fiziškai ir jutimiškai atitiktų atitinkamoms kategorijoms keliamus reikalavimus ir užtikrintų atitinkamas eismo sąlygas jose, t. y. aukštos kategorijos gatvėse vyksta tranzitinio transporto, tame tarpe ir krovininio, eismas, todėl jų parametrai, greitis jose, eismo intensyvumas yra didesni. Kitų eismo dalyvių atžvilgiu aukštos kategorijos tranzitinėse gatvėse turi būti maksimali eismo sauga jautriausiems eismo dalyviams: susisiekimui pėsčiomis, dviračiais turi būti įrengiama atskirta nuo automobilių eismo infrastruktūra, t. p. įrengiami pėstiesiems/dviratininkams saugūs susikirtimai su automobilių eismu.

Gatvių, kurių kategorijas siūloma mažinti, parametrai turėtų būti peržiūrėti ir erdvės perskirstomos taip, kad jose saugiai vyktų visų eismo dalyvių judėjimas (pvz. J. Tumo – Vaižganto gatvės važiuojamoji dalis (jei ji atitinka B kategorijos gatvei keliamus reikalavimus), turėtų būti perskirstoma dalį erdvės perleidžiant susisiekimo pėsčiomis ir dviračiais infrastruktūros įrengimui, būtinųjų parametru užtikrinimui, kokybės pėstiesiems ir dviratininkams gerinimui.

J. Tumo – Vaižganto gatvės kategoriją *abejose* alternatyvose siūloma mažinti ir perskirstyti erdves dėl šių priežasčių:

1. Gatvės padėties miesto centro atžvilgiu (fiziškai atskiria ir dalina miesto centrą, ir būdama aukštos kategorijos – B kategorijos gatvė, kurios prioritetas yra automobilių transporto pralaidumas, kurioje leidžiami didesni automobilių eismo greičiai, neužtikrina miesto centro vientisumo ir junglumo);
2. Gatvės padėties gyvenamųjų teritorijų atžvilgiu (atskiria tankiausiai apgyvendintas miesto teritorijas, kasdienės traukos objektus);
3. Gatvė - itin svarbi jungtis skirtingiems eismo dalyviams ir keliavimo būdams (joje susikerta skirtingų eismo dalyvių interesai dėl gatvės aplinkoje išsidėsčiusių traukos objektų);
4. Aukštos kategorijos gatvėms formuojamas aukštas projektinis greitis, todėl J. Tumo – Vaižganto gatvė savo lokalizacijos atžvilgiu (būdama miesto centre, gyvenamosiose teritorijose) - nemažinant eismo saugos jautriausiems eismo dalyviams - neatlieps aukštos kategorijos gatvėms keliamų kokybinių eismo sąlygų.

Visose pagalbinėse gatvėse (D kategorijos) dviračių transporto eismas gali vykti bendrame sraute, tačiau yra būtina sąlyga, kad jose tiek fiziniams, tiek eismo organizavimo priemonėmis būtų griežtai ribojamas automobilių eismo greitis ir gatvių erdvės nesudarytų sąlygų viršyti šios kategorijos gatvėms numatomo projekcinio 30 km/val. greičio. Pagalbinėse gatvėse būtinos kompleksinės eismo saugos priemonės automobilių leistino greičio viršijimo prevencijai.

Pagrindinės eismo saugos jautriausiems eismo dalyviams kryptys pagalbinėse gatvėse:

1. eismo saugos priemonių, mažinant automobilių greičius, prielaidas ir galimybes viršyti leistinus automobilių eismo greičius gatvėse, taikymas:
 - važiuojamosios dalies iškreivinimas, susiaurinimas;
 - įvairūs kelių ir gatvių įrenginiai (saugos saulelės, iškiliosios perėjos);
 - iškilųjų greičio mažinimo priemonių įrengimas (pvz. greičio mažinimo kalneliai);
 - greičio momentinio reguliavimo prevencinės priemonės – elektroniniai įrenginiai (pvz. greičio matuokliai), kelio ženklai, tame tarpe ir automobilių vairuotojų toleranciją pėstiesiems ir kitiems eismo dalyviams skatinantys ženklai. Pastarųjų įrengimas yra labiau momentinė paskata greičio prevencijai, kurios laikymosi faktas, siekiant maksimalios eismo saugos mieste, turi būti periodiškai tikrinamas.
2. įvažiavimų į funkcinės teritorijų zonas techninių priemonių taikymas:
 - iškiliosios sankryžos;
 - iškilieji įvažiavimai;
 - perėjimo, dviračių pervažų viename lygyje formavimas ties visais įvažiavimais į teritorijas iš pagalbinių gatvių ir kt.
3. Kompleksinės jautriausių eismo dalyvių eismo saugos ir eismo prioriteto priemonės ugdymo įstaigų (mokyklų, darželių) aplinkoje (naujų atskirų nuo motorinio transporto susisiekimo sistemos jungčių formavimas – dviračių ir pėsčiųjų trasų įrengimas, esamų atnaujinimas (įskaitant apšvietimo įrengimą) kiekvieno objekto pasiekiamumo spindulio zonoje. Skatinant darnaus judumo procesus mieste, siūloma parengti kiekvienos ugdymo įstaigos pasiekiamumo schemas, nustatant ir suplanuojant trumpiausias ugdymo įstaigų pasiekiamumo trasas pasiekiamumo spindulio zonoje (būtina sąlygas – jungti bendra pasiekiamumo trasų sistema), peržvelgti pėsčiųjų, dviratininkų judėjimo jose sąlygas (didelį dėmesį skiriant socialiniam saugumui, universalaus dizaino principų taikymui) ir gerinti pėsčiųjų ir dviratininkų eismo sąlygas jose). Labai svarbus visuomenės įtraukties aspektas planuojant šias trasas:

- Svarbus bendradarbiavimas su mokyklomis ir jų bendruomenėmis identifikuojant (pvz. apklausų, tiesioginio dalyvavimo dirbtuvėse ir pan.) problematiką bei priežastis, dėl kurių gyventojai šių objektų pasiekiamumui naudoja asmenines motorines transporto priemones;
- Svarbus gyventojų indėlis planuojant, teikiant pasiūlymus (įskaitant ir vaikų tiesioginį dalyvavimą) dėl trasų formavimo, lūkesčių šioms trasoms, kurių rezultate būtų sukurta saugi aplinka savarankiškomis mažiausių planuojamos teritorijos gyventojų kasdienėms kelionėms.

Gatvės, pėsčiųjų ir/ar dviračių takai turi atitikti LR teisės aktus, kurie nusako sąlygas ir reglamentuoja jų įrengimą (KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 (VII skyrius. Pėsčiųjų ir dviračių takai); STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-533; principus, apibrėžtus Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijose R PDTP 12, patvirtintose Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-294.

Pėsčiųjų ir dviračių takai, šaligatviai, perėjos turi būti tvarkomi arba įrengiami taip, kad atitiktų universalaus dizaino principus. Alternatyvų brėžiniuose žymimi dviračių takai nėra susieti su konkrečia gatvės ir/ar kelio puse.

Inžinerinės infrastruktūros vystymo principai. Plungės miesto inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys nustatomos siekiant sudaryti sąlygas racionaliam Plungės miesto ir priemiestinių teritorijų įsisavinimui ir panaudojimui. Taip pat siekiama užtikrinti tinkamą infrastruktūros lygį urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose. Išskiriamos šios pagrindinės inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys:

- Inžinerinės infrastruktūros vystymas pagrįstas tęstinumo principu.
- Vandentiekio ir nuotekų sistemų plėtra bei modernizavimas vykdomi gerinant geriamojo vandens kokybę, apsaugant paviršinius vandenis nuo taršos.
- Infrastruktūros plėtra vykdoma užtikrinant reikiamą lietaus nuotekų išvalymą prieš išleidžiant į paviršinius vandens telkinius dėl ekologinės pusiausvyros išlaikymo.
- Taikyti aplinką tausojančias priemones.
- Didinti energetinių išteklių panaudojimo efektyvumą.
- Plėsti atliekų tvarkymo infrastruktūrą.
- Skatinti biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą.
- Užtikrinti rūšiuojamų atliekų surinkimo, specifinių, pavojingų ir kitų atliekų surinkimo sistemų plėtrą.
- Šalinti rizikos veiksnių padarinius: aplinkos išsaugojimas (flora, fauna, kraštovaizdis); ekologinio sąmoningumo ugdymas ir skatinimas.
- Skatinti alternatyvios ir iš atsinaujinančių energetinių šaltinių išgaunamos šilumos ir elektros energijos gavybą ir naudojimą;
- Modernizuoti viešosios paskirties objektus didinant jų energetines charakteristikas.
- Plėsti informacinių technologijų, kaip vienos svarbiausių technologijų sričių infrastruktūrą.

Inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys atitinka planuojamai teritorijai galiojančių aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų nuostatas, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų nuostatas, ir nacionalinio, regioninio bei vietos lygmens strateginių dokumentų nuostatas bei plėtros programas.

Teisinį koncepcijos rengimo pagrindą sudaro aukštesnio lygmens kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų nuostatos dėl planuojamos teritorijos inžinerinės infrastruktūros vystymo, planuojamai teritorijai galiojančių strateginių dokumentų nuostatos, plėtros programose numatytos inžinerinės infrastruktūros vystymo priemonės ir kt.

Inžinerinės infrastruktūros koncepcijos nuostatas formuoja:

1) Teritorijų planavimo dokumentai:

- LR bendrasis planas 2030, 2021 m.
- Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (TPD Nr. T0007938), 2008 m.
- Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimas (TPD Nr. T00082228), 2018 m.
- Plungės rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, 2010 m.
- Plungės rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, 2010 m.
- Plungės rajono šilumos ūkio specialusis planas (TPD Nr. T00033038), 2012 m.
- Plungės miesto teritorijos bendrasis planas (TPD Nr. T00083841), 2008 m.
- Plungės miesto centrinės dalies sutvarkymo specialusis planas, 2013 m.
- Plungės miesto paviršinio vandens (lietaus kanalizacijos) surinkimo specialusis planas (TPD Nr. T00033428), 2013 m.

2) Valstybės, Telšių regiono ir Plungės rajono savivaldybės strateginiais dokumentai bei programos, ataskaitos:

- Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros 2017-2023 metų programa, 2017 m.
- Regionų plėtros veiksmų programa 2021-2027 m.
- Telšių regiono plėtros planas 2014-2020 metams, 2014 m. (Priemonių planas (aktuali redakcija – 2021-12-03))
- Telšių regiono integruotos teritorijų vystymo programa, 2015
- Plungės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas, 2020 m.
- Plungės rajono savivaldybės veiklos 2021-2023 m. strateginis planas, 2021 m.
- Plungės miesto Infrastruktūros objektų priežiūros ir ūkinių subjektų rėmimo programa, 2021 m. gruodžio 22 d.
- UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2020 m. veiklos ataskaita, 2020 m.
- UAB „Plungės vandenys“ strateginis veiklos planas 2020-2024 m., 2020 m.
- UAB „Plungės šilumos tinklai“ veiklos strategija 2019-2023 m., 2019 m.

Pažymėtina, kad Plungė nepasižymi tankumu, kuriam esant kuriama inžinerinė ir socialinė infrastruktūra finansiškai atsiperka (minimalus - 30 gyv./ha), todėl siekiant aktyviai naudoti identifikuotą potencialą ir įveikinti pasyvius išteklius bei sudaryti prielaidas verslo plėtrai būtina integruotai vystyti inžinerines sistemas.

Plungės rajono **vandens tiekimo ir nuotekų infrastruktūros plėtros kryptys** nustatytos 2010 m. Plungės rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planu. Tačiau jos šiuo metu yra keičiamos – atliekamas Plungės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas. Visais atvejais turi būti siekiama:

- Inžinerinės infrastruktūros plėtros bei renovacijos prioritetu teritorijose, kurios gali aptarnauti didžiausią vartotojų skaičių ir turi vandentiekio bei nuotekų tinklus. Pagrindiniai resursai turėtų būti skirti vandentiekio bei nuotekų sistemos plėtotei, esamų sistemų gerinimui.
- Vystymo siekiant aprūpinti vandeniu kuo didesnį koncentruotų gyventojų kiekį. Tai turi pasireikšti naujų skirstomųjų vamzdžių statyboje, apimant užstatytas teritorijas ir priemiestinėse teritorijose.
- Siekiant kontroliuoti tiekiamo vandens kokybę, vystyti monitoringo mechanizmus leidžiančius sistemingai stebėti vandens kokybę visose vandentiekos sistemose.
- Siekiant darnios nuotekų infrastruktūros plėtros būtinos šios įgyvendinimo priemonės: esamų nuotekų surinkimo tinklų plėtra, esamų nuotekų surinkimo tinklų renovacija.

Plungės miesto **paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtros kryptys** nustatytos 2012 m. Plungės miesto paviršinio vandens (lietaus kanalizacijos) surinkimo specialiuoju planu. Planu nustatytos nuotekų tinklų vystymo kryptys, suformuoti nuotekų surinkimo baseinai, numatytos preliminarios vietos 50 išleidėjų, nustatomas 2 paviršinių nuotekų valyklos (pažymėtas tikėtinas poreikis trečiajai nuotekų valyklai, jei būtų įsivautos pramonei skirtos teritorijos šiaurės vakarinėje miesto dalyje). Planuota nuotekas surinkti nuo 260 ha ploto ir išleisti į Babrungo upę, atvirus kanalus, Gandingos HE tvenkinį ir kitus tvenkinius esančius Plungės mieste. Suplanuota, kad paviršinės nuotekos bus tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių nuotekų. Paviršinių nuotekų surinkimo sistema planuota palei esamą ir planuotą miesto gatvių struktūrą.

Ilgalaikės **šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptys** nustatytos Plungės rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimu. Išskiriamos pagrindinės kryptys:

- Siekiama šilumos tiekimo efektyvumo didinimo mažinant šilumos tiekimo nuostolius ir/ar mažinant elektros energijos suvartojimą tinklo siurbliuose.
- Šilumos tiekimo nuostolių mažinimas gali būti pasiekiamas dviem būdais mažinant šilumnešio temperatūrą arba modernizuojant šilumos tiekimo trasas.
- Šilumos gamybos įrenginių modernizavimas.

Atliekų tvarkymo vystymo kryptys. Šalies mastu atliekų tvarkyme strategijoje vadovaujamosi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB.

Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2014-2020 nusako tolimesnę atliekų tvarkymo sistemą. Šią sistemą sudaro trys pagrindinės grandys:

- atliekų vengimas;
- atliekų panaudojimas;
- saugus atliekų šalinimas.

Atliekų vengimas apibūdinamas valstybine atliekų prevencijos programa. Ši Programa apima visus atliekų srautus, tačiau prioritetas teikiamas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, biologiškai skaidžių atliekų, pavojingųjų ir statybinių atliekų susidarymo mažinimui. Šie prioritetiniai atliekų srautai turi didžiausią neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai ir susidaro didelis jų kiekis, lyginant su kitais atliekų srautais.

Išskiriami šie pagrindiniai vystymo principai: esama atliekų prevencijos būklė ir taikomos atliekų prevencijos priemonės (kurios sumažina atliekų kiekį, susidariusių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį produktuose ir medžiagose); priemonės, skatinančios atliekų prevenciją ir atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklą, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų

atliekų šalinimą; komunalinių atliekų srautų susidarymo ir tvarkymo ateityje vertinimas, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra.

Gamtinių dujų tiekimo principai. Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtra vykdoma į urbanizuotas teritorijas, įvertinus ekonominį pagrįstumą. Dujų tinklai planuojami, projektuojami ir klojami įvertinus gamtinių dujų vartotojų skaičių ir jų perspektyvinius poreikius, statybos darbų sąmatą, eksploataavimo kaštus, techninius, ekonominius, ekologinius ir finansinius rodiklius bei atsiperkamumą. Skirstomasis vidutinio ir žemo slėgio vamzdynas bus plėtojamas vadovaujantis rinkos principais, vartotojams ir dujų tiekimo įmonėms tarpusavyje sutarus.

Elektros energijos tiekimo principai. Poreikis elektros energijai didžiąja dalimi priklausys nuo gyventojų kiekio kaitos, pramonės augimo bei naujų technologijų, leidžiančių naudoti elektros energiją ekonomiškiau režimu, panaudojimo. Prioritetas teikiamas orinių linijų kabeliavimui. Tikėtina, kad plėsis atsinaujinančių išteklių mažosios elektrinės, bus naudojami alternatyvūs energijos šaltiniai.

Telekomunikacinių tinklų ir ryšių vystymo principai. Augant telekomunikacinių ryšių svarbai tradicinio pašto reikšmė menkėja, tačiau vis tiek svarbu jį išsaugoti. Vystantis mobilus belaidžio ryšio technologijoms fiksuoto laidinio ryšio svarba sparčiai menksta. Augantis informacijos srautų kiekio ir greičio didėjimas reikalauja skatinti tolimesnę mobilus ryšio plėtrą gerinant ryšio kokybę bei sudarant sąlygas ryšio operatorių tarpusavio konkurencijai.

I ir II alternatyvoms taikomi tie patys inžinerinių tinklų vystymo principai, tačiau priklausomai nuo užstatomų teritorijų pasiskirstymo mieste (pagal alternatyvas) sprendinių konkretizavimo stadijoje bus taikomi detalizuoti inžineriniai sprendimai.

Socialinės infrastruktūros vystymo principai. Socialinės infrastruktūros sąvoka apima švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros, religijos ir socialinių paslaugų sektorius. Esamos būklės analizė parodė, kad kultūros ir religijos, taip pat neformaliojo švietimo sektoriuje vykstantys verslo ir anksčiau galiojusio bendrojo plano inicijuoti procesai yra teigiami ir pakankami, todėl turėtų būti atitinkamai palaikomi.

Švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektoriai yra jautresni demografiniams pokyčiams, todėl jiems skiriamas ypatingas dėmesys.

Koncepcijos abejuose alternatyvose akcentuojami pagrindiniai socialinės infrastruktūros gerinimo klausimai susiję su:

1. Ugdymo ir švietimo paslaugų teikimo nuolatinio gerinimo – darbuotojų kvalifikacijos kėlimu;
2. Ugdymo ir švietimo įstaigų modernizavimu, aplinkos tvarkymu, lauko inventoriaus atnaujinimu;
3. Periodiniu mokymosi inventoriaus atnaujinimu;
4. Paslaugų pasiekiamumo gerinimu (saugių trasų į mokyklas įrengimas, viešojo transporto paslaugų gerinimas ir lankstumas teikiant moksleivių vežimo į švietimo įstaigas paslaugas ir pan.), kurios kurtų prielaidas didinti eismo saugą keliaujantiems į ugdymo ir mokymosi įstaigas ir tuo pačiu ugdytų moksleivių savarankiškumą.

Rekreacinis potencialas. Plungės miestas pasižymi aukštu rekreaciniu potencialu – jame ir jo gretimybėse išsidėsčiusi didelė gamtinių, turistinių išteklių įvairovė (vandens telkiniai, miškai, žaliosios erdvės, sakraliniai/gamtiniai/kultūros ir kt. objektai).

Pagrindiniai bendri *abejų* koncepcijos alternatyvų rekreacinės aplinkos gerinimo principai:

1. Esamų rekreacinių bei turistinių išteklių pasiekiamumo darniais susisiekimo būdais (pėsčiomis, bevarikliu transportu) didinimas.
2. Įgyvendinant rekreacinių bei turistinių išteklių pasiekiamumo priemones, planuojamoje teritorijoje kuriama pasiekiamumo visiems planuojamos teritorijos gyventojams atžvilgiu palankioje teritorijos dalyje – planuojamos teritorijos vidurinėje dalyje – jungli vienas kitą papildančių ir didinančių rekreacinę teritorijos potencialą išteklių įvairovės visuma. Šią visumą sudaro:
 - gamtiniai ištekliai bei jų aplinka, bendro naudojimo teritorijos: vandens telkinių pakrantės, Babrungo upės krioklys, ištinė žalioji jungtis (integruota į miesto struktūrą), kurią formuoja vingiuota Babrungo upės vaga);
 - kultūriniai objektai (savivaldybės viešoji biblioteka, Žemaičių dailės muziejus (M. Oginskio rūmai));
 - turistiniai objektai: kultūros ir gamtos paveldo objektai (Plungės dvaro sodyba ir joje esančių rekreacinių objektų visuma (Laisvės alėja, Babrungo slėnio estrada, aktyvaus laisvalaikio ir pramogų zona, paminklas, Perkūno ažuolas ir kt.), religiniai objektai (koplyčios, koplytėlės, lurdas).
3. Savalaikis bendro naudojimo teritorijų pasiekiamumo artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje užtikrinimas (miesto struktūra ir esamas užstatymas sudaro galimybes užtikrinti ir vykdyti bendro naudojimo teritorijų (skverų, parkų) plėtrą planuojamoje teritorijoje).
4. Gamtinė sistema, kurianti stiprias prielaidas vykti aktyviam ir įvairiam gyventojų laisvalaikiui, panaudojant vandens telkinius bei gamtines teritorijas sportinei veiklai, pažintinei ir kt. veiklai.
5. Rekreacijos ir turizmo sezoniškumo mažinimas.

Abejų alternatyvų atveju neatsiejami nuo pasiekiamumo bevarikliu transportu sprendimai turi būti dviračių stovų plėtra šalia bendro naudojimo teritorijų, didelį dėmesį skiriant bendro naudojimo teritorijoms, kuriose nebus leidžiamas bevariklio transporto eismas, o vyks tik pėsčiųjų infrastruktūros plėtra, šalia jų įrengiant dviračių laikymo aikšteles.

Gamtinis karkasas. Gamtinis karkasas (toliau – GK) kraštovarkos požiūriu yra sudėtinga erdvinė sistema, jungianti įvairių funkcijų prioriteto bei pagrindinės tikslinės paskirties, taip pat skirtingo naudojimo ir apsaugos režimo teritorijas. Teisinį pagrindą šalies gamtiniam karkasui kurti ir puoselėti sudaro LR Aplinkos apsaugos bei Saugomų teritorijų įstatymai. Šiame įstatyme teikiama sekanti gamtinio karkaso samprata: *Gamtinis karkasas - vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.*

Gamtinio karkaso paskirtis:

- Sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;

- Sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- Saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- Didinti šalies miškingumą;
- Optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinį karkasą sudaro:

- Geoekologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines geosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą.
- Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.
- Migraciniai koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos žemesnėse reljefo vietose esančios teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Visais atvejais gamtinio karkaso teritorijose turi būti saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi ir skatinami rekultivacijos bei reatūralizacijos darbai, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.

Įvertinus Plungės miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamos gamtinio karkaso teritorijos, turinčios kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį planuojamose Plungės miesto ribose ir gretimybėse atstovauja:

- migracijos koridoriai,
- vidinio stabilizavimo arealai.

Reikia pažymėti, kad nustatant gamtinį karkasą intensyviai urbanizuotoje aplinkoje laikomasi pagrindiniu gamtinio karkaso lokalizacijos principu - geoekologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo. Geoekologinėms takoskyroms priskiriamų GK dalių planuojamos Plungės miesto teritorijoje ribose neidentifikuojama. Migraciniams koridoriams Plungės miesto gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių ir dubaklonių teritorijų ruožai:

1. Regioninės svarbos Babrungo up. (tame tarpe ir Plungės jūros tvenkinys) migracinio koridoriaus ruožas, kertantis miesto teritoriją, jos centrinę dalį rytu – vakaru kryptimi.
2. Vietinės (lokalinės) svarbos kanaluotos dešiniojo Minijos intako Mažosios Sruojos ir jos intakų (Megvagio ir Sraujelės) aukštupių atkarpos surenkančios paviršinio nuotėkio vandenį pietinėje, pietrytinėje ir pietvakarinėje miesto teritorijos dalyje.
3. Vietinės (lokalinės) svarbos migracinio koridoriaus funkcijas atliekantis Norvilo ežerėlio dubaklonis esantis šiaurės rytinėje miesto teritorijos dalyje.

Vidinio stabilizavimo arealams Plungės miesto gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

1. Vietinės (lokalinės) svarbos Noriškių miško plotą apimantis vidinio stabilizavimo arealas. Šis arealas iš pietų pusės apriboja intensyviai urbanizuotą Plungės miesto teritorijos dalį.
2. Vietinės (lokalinės) svarbos Giraitės miško plotą vidinio stabilizavimo arealas lokalizuotas pietrytinėje planuojamos miesto teritorijos dalyje.
3. Vietinės (lokalinės) svarbos Plungės parko vidinio stabilizavimo arealas apimantis Babrungo up. apyslėnyje esančią parko dalį.

Kitos gamtinio karkaso dalys, visais atvejais susijusios su vidiniais ekologinio kompensavimo arealais atitinka miesto teritorijoje esančius atskiruosius želdynus arba potencialius jiems įrengti skirtus plotus. Dauguma jų tarpusavyje yra nesusieti, ir formuoja daugiau mažiau tolygiai po miesto teritoriją išsidėsčiusius įvairaus įrengtumo lygio žaliuosius plotus.

Vertinant visą perspektyvinių teritorijų gamtinio karkaso sistemos geoekologinį potencialą būtina pabrėžti, kad bendra (vertinant ploto prasme) miesto teritorijoje esančios ekologinio kompensavimo sistemos būklė yra patenkinama (*patikimo geoekologinio potencialo teritorijos sudaro daugiau nei pusę (50,31%) nuo visų miesto gamtinio karkaso teritorijų arba 14,49% nuo visos miesto teritorijos*). Tačiau, tokia palanki situacija susidaro tik todėl, kad į apskaitą (planuojamos teritorijos ribose, bet ne miesto administracinėse ribose) patenka santykinai didelio geoekologinio potencialo teritorijos (vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealai) atitinkantys Noriškių ir Giraitės miškų plotus. Arčiau miesto centro esančio Babrungo migracijos koridoriaus geoekologinio potencialo struktūra, dėka miesto centre esančio Plungės parko ir miškais apaugusių Plungės jūros pakrančių, taip pat yra labai panašios struktūros (*patikimo geoekologinio potencialo teritorijos sudaro daugiau nei pusę nuo visų miesto teritorijoje esančių migracijos koridorių ploto*). Tiesa, būtina pastebėti, šio tipo GK elementų geoekologinio potencialo būklė į rytus nuo centro (Babrungo upės slėnyje) ir ypač pietinėje miesto dalyje (sureguliuoti Mažosios Sruojos ir jos intakų aukštupiai) pastebimai prastesnė. Čia, dėl įvairaus pobūdžio ir intensyvumo antropogeninių pažeidimų daugiausia konstatuojama silpno, ir pažeisto geoekologinio potencialo teritorijų. Tokia situacija silpnina bendrą miesto ekologinį-kompensacinį potencialą.

Lokaluota GK sistema, kokia ji numatyta koncepcijoje principiniai skirtingų alternatyvų neturi. Alternatyvos skiriasi tik tiek, kiek skiriasi želdynų plotų pasiskirstymas. Atlikto gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo vertinimo pagrindu, sprendinių konkretizavimo stadijoje bus numatytos kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys, siūlomos priemonės ir apribojimai, užtikrinantys kraštovaizdžio bendrąją ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą.

Želdynų sistema. Želdynų sistema miesto struktūroje yra svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri formuojama siekiant išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas. Želdynų sistema yra ir miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra. Žaliųjų plotų sistemos plėtojimas nustatomas įvertinant:

1. Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
2. Gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;
3. Esamus žaliuosius plotus – atskiruosius želdynus ir kitus saugotinus želdinius, jų estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;

4. Teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai.

Plungės miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose planuojama želdynų sistema formuojama:

- Laikantis gamtinio pagrįstumo principo – miesto žaliųjų plotų sistemos pagrindas yra gamtinis karkasas, o ypač tos jo teritorijos, kurios yra išlaikiusios sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;
- Formuojant atskiruosius rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus įjungiant juos į bendrą miesto žaliųjų plotų sistemą;
- Skiriamas dėmesys mažiausiai išvystytų žaliųjų plotų sistemos grandžių – žaliųjų jungčių nustatymui;
- Planuojant funkciškai tikslingą ir kompoziciškai vieningą žaliųjų plotų sistemą, turinčią tenkinti miesto bendruomenės poreikius, užtikrinti miesto aplinkos ekologinį stabilumą, bei miesto patrauklumą.

Siekiant įgyvendinti šiuos principus siūloma želdynų ir/ar želdinių principu formuoti žaliąsias jungtis, į bendrą miesto želdynų sistemą įjungiančias gamtinio karkaso struktūrines dalis bei jas formuojančius rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus.

Plungės miesto bendrojo plano sprendiniuose nustatytose želdynų sistemos teritorijose veiklos ypatumus ir apribojimus nustato LR Miškų įstatymas, LR Želdynų įstatymas, LR Saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai, LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

I ir II alternatyvoms taikomi tie patys želdynų vystymo principai, tačiau skiriasi želdynų plotai priklausomai nuo jų dėstymo alternatyvose.

Mišakai. Planuojamoje teritorijoje, vadovaujantis Valstybinio miškų kadastro duomenimis, identifikuojami miško plotai. Abejose alternatyvose numatoma, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsniu, miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis bus galimas. Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis konkretūs plotai bus pažymėti sprendinių konkretizavimo stadijoje.

Saugomos teritorijos. Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

Pietvakarinė planuojamos teritorijos dalis labai maža dalimi patenka į Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritoriją. Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritorija sutampa su Natura 2000 teritorija Gandingos apylinkės (BAST). Priklausomai nuo alternatyvų, minėtose saugomose teritorijose išskiriamos miškų ir miškingų teritorijų funkcinės zonos, specializuotų ūkių ir žemės ūkio teritorijų funkcinė zona (detalizuota žemės ūkio teritorijų zona): I alternatyvoje Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritorijoje, patenkančioje į planuojamą teritoriją dalyje išskirta miškų ir miškingų teritorijų funkcinė zona; II alternatyvoje Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritorijoje, patenkančioje į planuojamą teritoriją dalyje išskirta miškų ir miškingų teritorijų funkcinė zona bei specializuotų ūkių ir žemės ūkio teritorijų funkcinė zona (įvertinus esamą naudojimą).

Artimiausios kitos saugomos teritorijos planuojamai teritorijai yra Minijos ichtiologinis draustinis (apie 0,7 km atstumu), Žemaitijos nacionalinis parkas (apie 2 km atstumu).

Naudingosios iškasenos. Planuojamos teritorijos ribose yra šie naudingųjų iškasenų telkiniai ar jų dalys:

1. detaliai išžvalgytas – smėlis, telkinio kodas Nr.2163
2. parengtinai išžvalgytas – nafta, telkinio kodas Nr.1928
3. prognozinis – smėlis, telkinio kodas Nr.2163

Vadovaujantis specialiosios žemės naudojimo sąlygomis žemės gelmių išteklių telkiniuose aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose, draudžiama:

- statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui);
- įveisti mišką ar sodą;
- įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus;
- keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo etape, detalizuojant funkcinį zonavimą, bus sudarytos naudingųjų iškasenų telkiniams nustatyti kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą.

Naudingųjų iškasenų vystymo principai taikomi vienodai **I ir II alternatyvoms**.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos principai. Keičiamo Plungės miesto bendrojo plano (patvirtinto Plungės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 24 d. sprendimu Nr. T1-139 „Dėl Plungės rajono ir Plungės miesto teritorijų bendrųjų planų patvirtinimo“) Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dalis parengta pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo bei kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių nacionalinių ir Lietuvos ratifikuotų tarptautinių teisės aktų reikalavimus. Sprendiniai siejami su gamtos paveldo apsauga ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Europos kraštovaizdžio konvencijoje:

- 1) Įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą;
- 2) Integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui;
- 3) Nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę.

Išlaikomas Plungės miesto bendrojo plano Nekilnojamojo kultūros paveldo dalyje prioritetas, teiktas istoriniam Plungės miesto centrai ir Plungės dvaro sodybai:

- 1) Plungės miesto istorinio centro riboms ir tvarkybos bei naudojimo reikalavimams nustatyti tikslinga parengti jo teritorijos specialųjį apsaugos planą. Tikslinga, kad specialusis miesto istorinio centro planas apimtų ir vakarinėje Babrungo upės slėnio dalyje susiklosčiusią archeologijos, architektūros ir dailės vertybių sankaupą.

- 2) Plungės miesto bendrajame plane pateikiamos saugomų objektų kultūrinės vertės išsaugojimo nuostatos turėtų būti konkretizuojamos teritorijos apsaugos specialiaisiais planais ir individualiais apsaugos reglamentais.
- 3) Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti rengiami apsaugos specialieji planai.

Siūloma į keičiamo Plungės miesto bendrojo plano Nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendinius integruoti **Plungės miesto centrinės dalies sutvarkymo specialiojo plano (patvirtintas Plungės r. sav. Tarybos sprendimu Nr. T1-69, 2013-03-21) sprendinius**. Plungės istorinis centras, kaip vietovė, neįtrauktas į Kultūros vertybių apskaitos duomenų bazę, todėl teritorijos saugojimo ir tvarkymo režimai nebus reglamentuojami nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentu – tvarkymo planu.

Plungės miesto centrinės dalies sutvarkymo specialiajame plane išskirtas Plungės miesto istorinis centras sutampa su bendrojo plano keitime numatyta funkcinė zona - „pagrindinio centro zona (istorinis miesto centras)“, o centrinė miesto dalis sutampa su bendrojo plano keitime numatyta funkcinė zona - „pagrindinio centro zona“. Teritorijose nustatyti skirtingi urbanistiniai, architektūriniai ir paveldosauginiai reglamentai bus detalizuojami sprendinių konkretizavimo stadijoje. Jais bus siekiama sudaryti sąlygas nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išsaugojimui, pritaikymui viešam pažinimui ir lankymui.

Nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendiniuose įvedami Kultūros vertybių registro atnaujinimai ir patikslinimai. Jei Bendrojo plano reglamentai prieštarauja Kultūros vertybių registre esančių paveldo objektų ar naujų objektų, nustatytų Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais, vertingosioms savybėms, šie reglamentai nėra taikomi.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai Kultūros vertybių registre (apskaitos duomenų bazėje) grupuojami pagal:

- Reikšmingumo lygmenį (nacionalinis, regioninis, savivaldybės saugomas ir kt.);
- Statusą (paminklas, valstybės saugomas objektas, registrinis objektas ir kt.);
- Tipą (vietovė, kompleksas, į kompleksą įeinantys objektai, pavieniai objektai);
- Vertingųjų savybių pobūdį (archeologinis, architektūrinis, dailės, inžinerinis, istorinis, sakralinis, memorialinis, želdynų, kraštovaizdžio ir kt.).

Plungės mieste pagal vertingųjų savybių pobūdį yra archeologiniai, architektūriniai, dailės, inžineriniai, istoriniai, kultūrinės raiškos, sakraliniai, memorialiniai, želdynų, objektai. Kultūros paveldo objektų vertingosios savybės gali turėti kelis pobūdžius, todėl objektų grupavimas pagal vertingųjų pobūdį netikslingas.

Keičiamo Plungės miesto bendrojo plano Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dalį siūloma papildyti Plungės integracija į Europos Kultūros kelių programą. Europos Tarybos Kultūros kelių programa pradėta kurti 1978 metais, ja siekiama įvairiapusiškai atskleisti Europos kultūrinį identitetą, stiprinti kultūrinį turizmą ir plėtoti šalių kultūrinį bendradarbiavimą. Programą koordinuoja Europos Kultūros Kelių institutas, Lietuva prie jos oficialiai prisijungė 2012 metais. Kultūros kelias – kultūros, švietimo, paveldo ir turistinio bendradarbiavimo projektas, kuriuo siekiama sukurti ir populiarinti atskirą ar kelis maršrutus, grindžiamus istoriniu keliu, kultūros koncepcija, pasaulinės svarbos asmenybe ar reiškiniu ir kurie reikšmingi puoselėjant supratimą ir pagarbą bendroms europinėms vertybėms.

Plungėje yra trys Europos žydų paveldo kelio stotelės (Europos Tarybos kultūros kelio sertifikatas suteiktas 2004 m.): 1) buvęs Efrosų namas su paminkline lenta dr. B. Efrosui; 2) Plungės istorinis žydų kvartalas; 3) buvusi žydų gimnazija ir Jehuso Leibos Pereco vardo biblioteka.

Siūloma plėtoti integraciją į kitus Europos kultūros, esančius Lietuvoje: Via Regia kelias (Europos Tarybos kultūros kelio sertifikatas suteiktas 2005 m.), „Geležinės uždangos kelias“ (Europos Tarybos kultūros kelio sertifikatas suteiktas 2019 m.); Europos kapinių kelias (Europos Tarybos kultūros kelio sertifikatas suteiktas 2010 m.).

Pilnos apimties koncepcija teikiama Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos aiškinamajame rašte ir grafinėje dalyje.

5. Esama būklė ir jos pokyčiai, jei planas nebus įgyvendintas

Nacionalinėse ir tarptautinėse strategijos bei planuose suformuota nemažai į aplinkos apsaugą orientuotų tikslų, susijusių su plano įgyvendinimu (žr. skyrių 2 Tarptautiniu, Europos bendrijos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu). Šie tikslai yra atliepti planavimo tikslų ir uždavinių sąvaduose, kur akcentuojama:

- Darni miesto teritorijos raida;
- Kompleksinis socialinių, ekonominių, ekologinių uždavinių sprendimas;
- Darnaus judumo tikslų siekis;
- Sveika, saugi, darni gyvenamoji aplinka;
- Racionalus išteklių naudojimas ir atkūrimas;
- Kraštovaizdžio ir paveldo išsaugojimas ir tikslingas naudojimas;
- Ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimas ir išlaikymas;
- Sąlygos privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę;
- ir kt.

Visi aukščiau paminėti aspektai yra integruoti į abejas Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvas ir bus atitinkamai perkelti į sprendinius. Neįgyvendinus plano nebus numatytos prielaidos siekti tiek šalies, tiek Europos ir pasaulinių tikslų tvarios plėtros, aplinkos taršos ir poveikio pasaulio klimatui ribojimo, kraštovaizdžio apsaugos, biologinės įvairovės palaikymo, kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo, bei kitais klausimais.

5.1. Gamtinė aplinka

Gamtinis karkasas. Būtiną gamtinio karkaso formavimo ir palaikymo nuostatas, įtvirtintas Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose, turės tiesioginį, žymų ir teigiamą poveikį biologinės įvairovės stabilumui ir gausėjimui. Neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, būtų paliktos prielaidos chaotiškai gyvenamųjų teritorijų sklaidai bei jų vystymui tiek prioritentinėse, tiek neprioritentinėse plėtros teritorijose, patenkančiose į gamtinio karkaso teritorijas, o tai gali neigiamai veikti gamtinės aplinkos komponentus, esančius gamtinio karkaso teritorijose.

Aplinkos kokybė (dirvožemis, vanduo, oras, klimatas). Nekontruojuojant urbanizacijos procesų, vertinant ilgalaikėje perspektyvoje, prognozuojamos neigiamos pasekmės aplinkos kokybei dėl:

- Neefektyvaus žemės ir žemės ūkio naudmenų naudojimo;
- Neapgyvendintų būstų, nebaigtos statybos teritorijų;
- Naujos susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros poreikio papildomų teritorijų įsisavinimo atveju (ten, kur jos trūksta). Tokiu būdu būtų alinama aplinka, mažėtų žaliųjų plotų;
- Monofunkcinių teritorijų sukūrimo - teritorijų, kuriose nėra darbo, paslaugų, ar kitų kasdienius poreikius patenkinančių objektų, tokiais atvejais gyventojai priversti daugiau keliauti ir dažnai renkasi automobilį, didėja transporto srautas ir su tuo susijusios aplinkos kokybės problemos.

Gamtos ištekliai. Nekontrliuojant urbanizacijos procesų, vertinant ilgalaikėje perspektyvoje, prognozuojamos neigiamos pasekmės gamtos išteklių naudojimui dėl:

- Neefektyvaus žemės ir žemės ūkio naudmenų naudojimo;
- Naujos susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros poreikio papildomų teritorijų įsisavinimo atveju (ten, kur jos trūksta). Tokiu būdu būtų alinama aplinka, mažėtų žaliųjų plotų.

Gamtos paveldas. Gamtos paveldo objektų, jų teritorijos apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato Saugomų teritorijų įstatymas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir Gamtos paveldo objektų nuostatai, kurie bendruoju planu negali būti keičiami, todėl neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių neigiamų pokyčių nenumatoma.

Kraštovaizdis. Nekontrliuojant urbanizacijos procesų, vertinant ilgalaikėje perspektyvoje, prognozuojamos neigiamos pasekmės kraštovaizdžiui dėl neapgyvendintų būstų, nebaigtos statybos teritorijų. Tai pagrindinė numatoma neigiama pasekmė vertinant gamtos ir kultūros paveldo bei kraštovaizdžio aspektu.

5.2. Teritorijos vystymo darna

Visuomenė ir jos sveikata. Nekontrliuojant urbanizacijos procesų, planuojamoje teritorijoje ir jos prieigose gali formotis mažo užstatymo tankio, išsilydusios gyvenamosios teritorijos, dėl to, neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, atsirastų tokios pagrindinės pasekmės:

- Socialinės infrastruktūros vystymo tikimybė labai maža dėl mažos vartotojų lokals koncentracijos. Dėl sveikatos paslaugų stokos artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje galima tiesioginė neigiama įtaka visuomenės sveikatai;
- Dėl chaotiško užstatymo ir darbo vietų bei kitų kasdienių paslaugų trūkumo monofunkcinėse teritorijose gyventojai priversti daugiau keliauti, o susisiekimo infrastruktūros ir paslaugų trūkumas lemia kelionių lengvuju automobiliu pasirinkimą. Tai iššaukia intensyvesnius transporto srautus, kamščius, didesnę taršą, kas neigiamai veikia visuomenės sveikatą;
- Nepilnai išnaudojant teritorijų prie pagrindinių transporto arterijų potencialą komercinei veiklai ir vykdant tokią veiklą chaotiškai parinktose teritorijose didėtų tranzitinio transporto srautai žemos kategorijos gatvėse gyvenamojoje aplinkoje, didėtų tarša, mažėtų eismo sauga, kas neigiamai veikia visuomenės sveikatą;
- Tikėtinos inžinerinės infrastruktūros įrengimo problemos. Pvz. esant individui apsirūpinimui geriamuoju vandeniu sunkiau užtikrinti šio vandens kokybę ir tai gali neigiamai veikti visuomenės sveikatą.

Socialinė aplinka. Nekontrliuojant urbanizacijos procesų, planuojamoje teritorijoje ir jos prieigose gali formotis mažo užstatymo tankio, išsilydusios gyvenamosios teritorijos, dėl to, neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, atsirastų tokios pagrindinės pasekmės:

- Socialinės infrastruktūros vystymo tikimybė labai maža dėl mažos vartotojų lokals koncentracijos. Didžiausia problema – ugdymo įstaigos (mokyklos, darželiai). Labiausiai tikėtina, kad naujakuriai ir toliau naudosis miesto socialine ir darbo infrastruktūra, taip didindami švytuoklinę migraciją ir su ja susijusias problemas,

- Tokiu atveju susidaro tam tikrų gyventojų grupių (vyresnio amžiaus, su negalia, neturinčių automobilio...) socialinė (komunikacinė) atskirtis.

Ekonominė aplinka. Neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, taip pat tikėtinos šios neigiamos pasekmės ekonominei aplinkai:

- Dėl vartotojų išsibarstymo nekoncentruotai užstatytose teritorijose išaugtų susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros įrengimo ir eksploatavimo kaštai;
- Neišvengiami ilgalaikiai finansiniai ir teisiniai žemės įsigijimo komunikaciniams koridoriams organizaciniai ir kitokie sunkumai;
- Nepilnai išnaudotas rekreacinių teritorijų potencialas - nesukuriamos darbo vietos, negaunamos pajamos iš teikiamų paslaugų;
- Nepilnai išnaudotas teritorijų prie pagrindinių transporto arterijų potencialas komercinei veiklai - nesukuriamos darbo vietos, negaunamos pajamos iš teikiamų paslaugų, vykdam tą veiklą chaotiškai parinktose teritorijose – didėja tranzitinio transporto srautai žemos kategorijos gatvėse gyvenamojoje aplinkoje.

Nekontroliuojama plėtra, kuri vyktų neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, visais bendrais visuomenei (ne atskiriems jos individams) svarbiais socialiniais, ekonominiais, finansiniais, gyvenamosios aplinkos ir kitais aspektais yra ydinga ir lemianti ilgalaikės neigiamas pasekmes.

5.3. Materialusis turtas, kultūros paveldas

Materialusis paveldas. Nekontroliuojant urbanizacijos procesų vyksta nesistemiška infrastruktūros plėtra, auga lėšų jos įrengimui ir priežiūrai poreikis. Neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių, tikėtina ilgai menktų materialiojo turto vertė (pritrūkus lėšų susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros elementų priežiūrai, jų būklė prastėtų, dėl to blogėtų ir gyvenimo kokybės lygis – saugumas, eismo sauga ir kt.).

Nekilnojamas kultūros paveldas. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų saugojimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733). Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijos tvarkomos pagal kultūros paveldo objektų tvarkymo reglamentus ir projektus. Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Neįgyvendinus Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių neigiamų pokyčių nenumatoma.

6. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas

Siekiant tinkamai įvertinti galimą reikšmingą poveikį aplinkai, svarbu nustatyti teritorijas, kurios gali būti reikšmingai paveiktos Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendiniais.

6.1. Saugomos teritorijos

Kadangi miestuose vyrauja intensyviai urbanizuotos ir vidutiniškai ar stipriai technogenizuotos teritorijos, tai kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai bei biologinės įvairovės išsaugojimui svarbių teritorijų juose būna nedaug. Šis dėsniumas dar ryškesnis nedideliuose miestuose, kurie yra nedidelio ar vidutinio įvairumo gamtinės aplinkos apsuptyje. Plungės mieste vyrauja intensyviai bei vidutiniškai antropogenizuotos teritorijos. Ir tik miesto teritoriją kertančio Babrungo slėnio, greta esančio Plungės parko plotas formuoja santykinai natūralios gamtinės aplinkos koridorių. Tačiau nei vienas iš jų nepriklauso saugomoms teritorijoms. Saugotinus Plungės miesto teritorijos plotus galėtų atstovauti vidiniai miesto želdynai (parkai, skverai), kurie atlieka svarbų vaidmenį formuojant miesto gamtinį karkasą. Pastarojo bendrus bruožus apsprendžia Plungės miesto teritorija tekančių vandentėkmių slėniai ir apyslėnyje išlikę santykinai natūralūs plotai. Pietvakarinė planuojamos teritorijos dalis labai maža dalimi patenka į Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritoriją. Gandingos kraštovaizdžio draustinio teritorija sutampa su Natura 2000 teritorija Gandingos apylinkės (BAST). Artimiausios kitos saugomos teritorijos planuojamai teritorijai yra Minijos ichtiologinis draustinis (apie 0,7 km atstumu), Žemaitijos nacionalinis parkas (apie 2 km atstumu).

Saugomose teritorijose, taip pat ekologinės apsaugos zonose žemės naudojimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, Aplinkos apsaugos, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Laukinės gyvūnijos, Laukinės augalijos, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, Miškų, Teritorijų planavimo, bei kitais įstatymais.

Saugomose teritorijose Plungės miesto bendrojo plano keitimo alternatyvose urbanizacija nenumatoma.

1. lentelė. Saugomos teritorijos planuojamoje teritorijoje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas (ha)	Savivaldybė	Apsaugos tikslai
1.	Gandingos kraštovaizdžio draustinis (valstybinis)	4,73 – planuojamoje teritorijoje, 255,35 – bendras plotas	Plungės r. savivaldybė	Išsaugoti raiškų Babrungo upės slėnio kraštovaizdį su Gandingos piliakalniu, kitais archeologijos objektais.

Duomenų šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras

2 lentelė. Natura 2000 buveinių apsaugai svarbios teritorijos planuojamoje teritorijoje

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė
1.	Gandingos apylinkės	4,73 – planuojamoje teritorijoje, 255,35 – bendras plotas	Plungės r. savivaldybė	-	6510, šienaujamos mezofitų pievos; 7160, nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 91E0, aliuviniai miškai; 6210, stepinės pievos; 9020, plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, žolių turtingi eglynai; 9160, skroblynai; 9180, Griovių ir šaltinių miškai; 3260, upių sraunumos su kurklių bendrijomis; ūdra.

Duomenų šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras

Planuojamoje teritorijoje yra 4 gamtos paveldo objektai (žr. 3. lentelę). Visi šie objektai priskiriami botaniniams ir yra Plungės dvaro parke.

3. lentelė. Gamtos paveldo objektai (GPO)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
BOTANINIAI OBJEKTAI		
1.	Laikrodinės ažuolas	Plungės r. sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas
2.	Mykolo Oginskio liepa	Plungės r. sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas
3.	Perkūno ažuolas	Plungės r. sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas
4.	Plungės dvaro parko aukštasis ažuolas	Plungės r. sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas

Duomenų šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras

6.2. Saugomų rūšių radavietės bei augavietės (buveinės)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymo 8 straipsnio 9 punktu, saugomų rūšių apsauga užtikrinama atliekant planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą ir šių įvertinimų pagrindu ribojant ar draudžiant ūkinę ar kitokią veiklą, kuri gali daryti neigiamą poveikį saugomoms rūšims. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, prie teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, priskiriamos saugomų rūšių radavietės bei augavietės (buveinės).

Saugoma rūšis – nykstanti, pažeidžiama, reta arba endeminė gyvūnų, augalų arba grybų rūšis, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymo nustatyta tvarka įrašyta į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir

augalų rūšių sąrašus arba saugoma pagal tarptautinius susitarimus, taip pat visos laukinių paukščių rūšys, natūraliai paplitusios Europos Sąjungos valstybių narių europinėje teritorijoje.

Augavietė – augalų ir grybų, jų populiacijų natūrali augimo vieta.

Radavietė – geografinė vieta ar plotas, kuriuose aptinkama (pastebima) ar kitaip nustatoma gyvūnų rūšių individų.

Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti gamtinė aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.

Saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių informacija teikiama Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos Ministerijos saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS). Pagal šios sistemos duomenis planuojamoje teritorijoje identifikuota 17 saugomų rūšių radaviečių ar augaviečių (žr. 4 lentelę).

4. lentelė. Planuojamoje teritorijoje aptinkamų prašytų saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių sąrašas:

Eil. Nr.	Rūšis (lietuviškas pavadinimas)	Rūšis (lotyniškas pavadinimas)	Radavietės kodas	Paskutinio stebėjimo data
1.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC065019	2010-04-30
2.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC064840	2010-04-30
3.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC065018	2010-04-30
4.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC057999	2010-07-10
5.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC013342	2010-07-10
6.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC058564	2010-07-24
7.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC013538	2010-07-24
8.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC058533	2010-07-27
9.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC013615	2010-07-27
10.	Baltasis Gandras	Ciconia ciconia	RAD-CICCIC013613	2010-07-27
11.	Didysis dančiasnapis	Mergus merganser	RAD-MERMER007031	1992-07-02
12.	Dvisluoksnis vingiaporis	Abortiporus biennis	AUG-ABOBIE020219	1963-08-19
13.	Jūrinis erelis	Heliaetus albicilla	RAD-HELALB000757	2009-07-01
14.	Marmurinis auksavabalis	Protaetia lugubris	RAD-LIOLUG099056	2018-10-05
15.	Naminė pelėda	Strix aluco	RAD-STRALU109484	2021-07-20
16.	Plačialapė plikūnė	Porella platyphylla	AUG-PORPLA097546	2017-12-28
17.	Plačialapė plikūnė	Porella platyphylla	AUG-PORPLA097545	2017-12-28

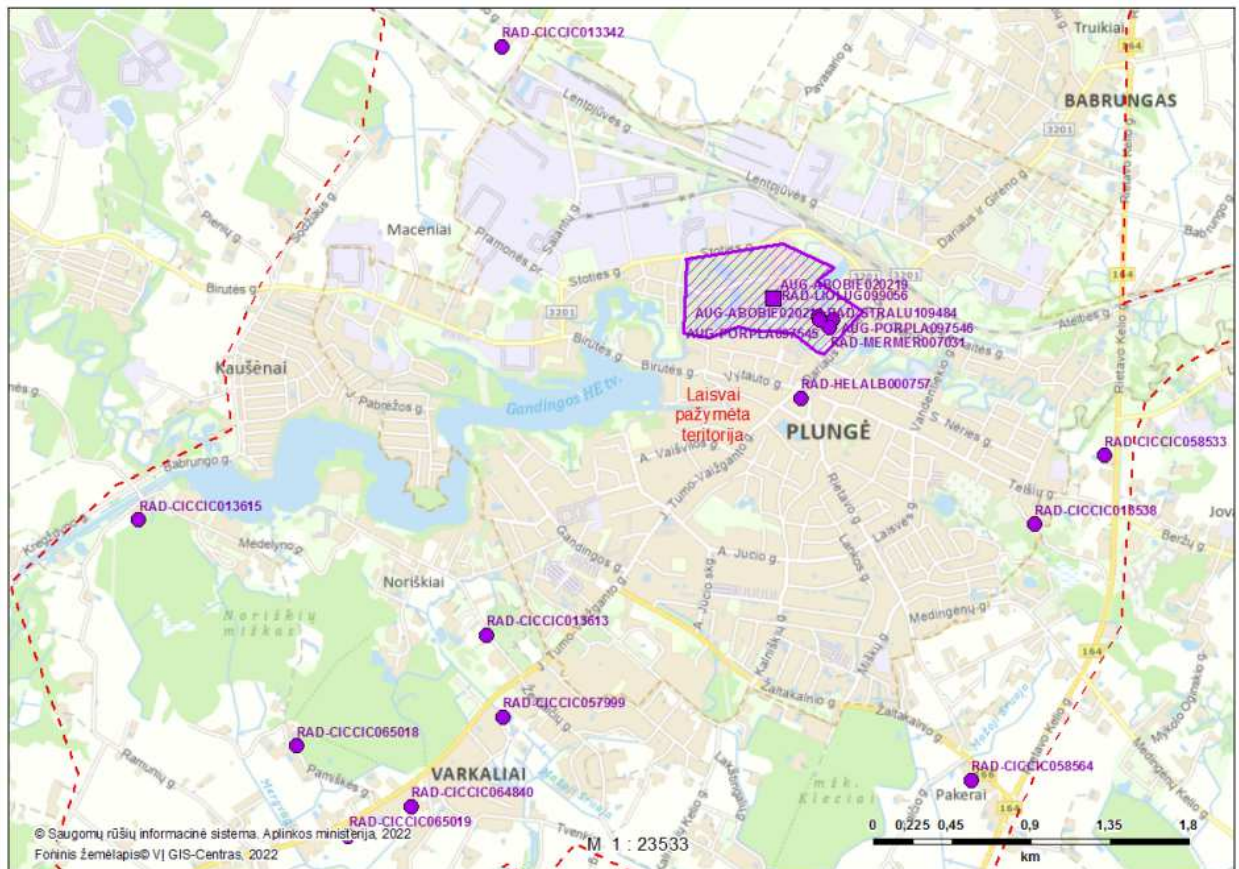
Duomenų šaltinis: Saugomų rūšių informacinėse sistemos išrašas Nr. SRIS-2022-15668102

Planuojamoje teritorijoje aptinkamų rūšių radaviečių ir augaviečių lokalizacija yra parodyta 3 paveiksle žemiau. Didžioji dalis radaviečių yra išsidėsčiusi teritorijos pakraščiuose – pietinėje dalyje yra 6 radavietės, rytiniame pakraštyje – 3, šiaurės-vakarų kryptyje – 1. Visa tai – baltojo gandro radavietės, kurios pagrinde yra šalia esamų vandens telkinių. Vertinant koncepcijos alternatyvų bendruosius sprendinius, radavietės yra ekstensyviai arba intensyviai naudojamų želdynų zonose bei mažo užstatymo intensyvumo

gyvenamosiose zonose. Išimtis - RAD-CICCIC013342 radavietė, kuri tiek galiojančiame bendrajame plane, tiek naujai formuojamoje koncepcijoje yra pramonės ir sandėliavimo zonoje, tačiau radaviet yra vandens telkinio apsaugos zonoje.

RAD-HELALB000757 jūrinio erelio radavietė yra istorinėje miesto centro zonoje, šalia intensyviai naudojamų želdynų zonos, tačiau jokių rūšies veiklos požymių neįdefikuota, taip pat nėra duomenų apie radavietės būseną, o rūšies stebėjimas vyko 2009-07-01, todėl darytina išvada, kad bendrojo plano sprendiniai neturėtų daryti įtakos šiai radavietei.

Likusios radavietės – didžiojo dančiasnapio, dvisluoksnio vingiaporio, marmurinio auksavaballo, naminės pelėdos ir plačialapės plikūnės - yra Plungės parko teritorijoje, kurioje urbanistinė plėtra nenumatoma. Kadangi abi koncepcijos alternatyvos numato esamo gamtinio karkaso išlaikymą ir želdynų priežiūrą, tikėtina, kad neigiamo poveikio radavietėms nebus.

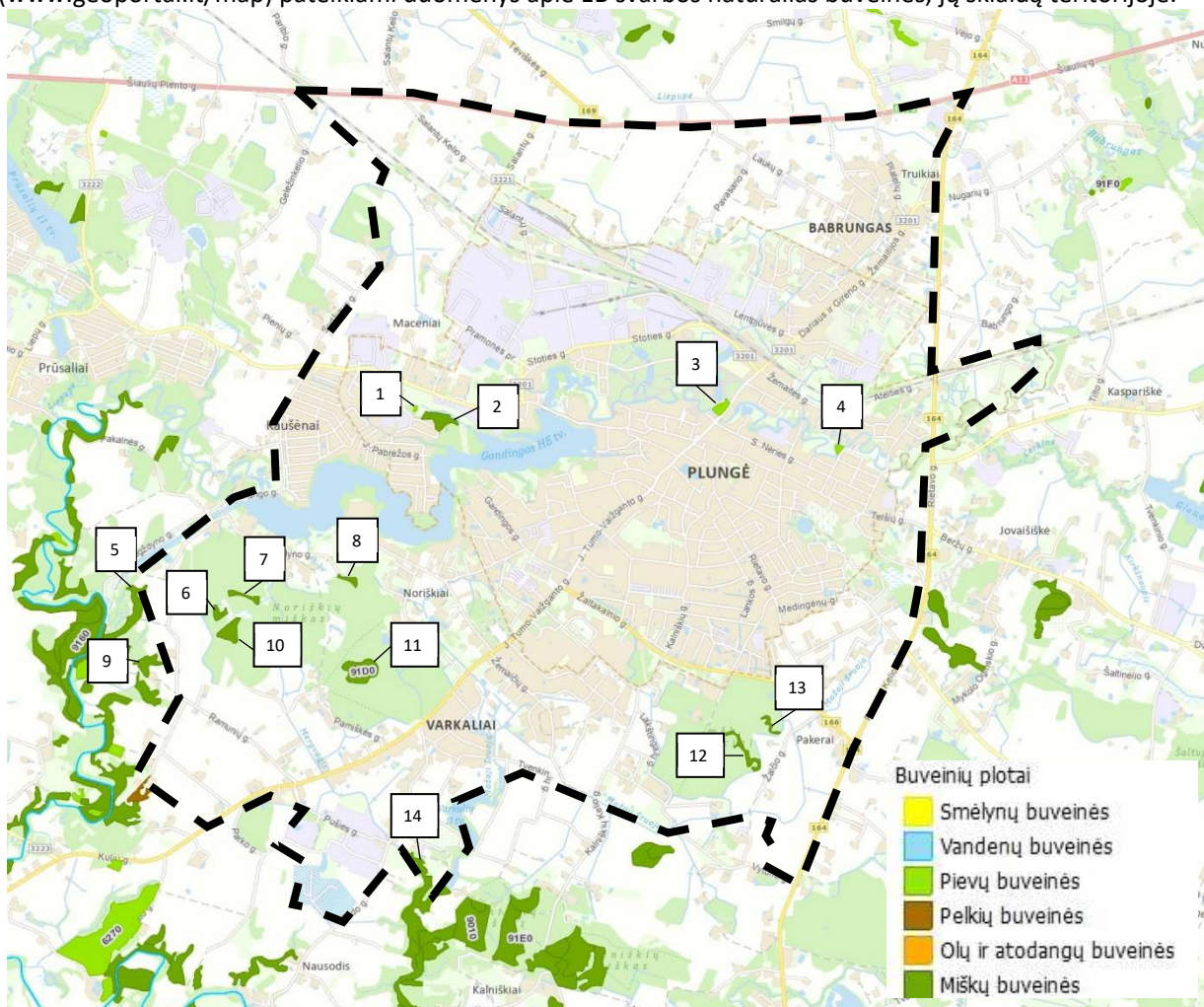

2. pav. Teritorijoje aptinkamų prašytų saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių apžvalginis žemėlapis
Šaltinis: Saugomų rūšių informacinės sistemos išrašas Nr. SRIS-2022-15668102

Detalūs informacinės sistemos (SRIS) (<https://sris.am.lt>) duomenys pateikiami 2022 m. kovo 15 d. išrašė Nr. SRIS-2022-15668102 (žr. priedą Nr.1).

6.3. Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės

Planuojamoje teritorijoje identifikuojamos *Europos Bendrijos svarbos rūšys* – nykstančios, pažeidžiamos, retos ar endeminės rūšys, esančios Europos Bendrijos valstybių ir Lietuvos Respublikos teritorijoje. Prie teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, priskiriamos Europos bendrijos (toliau – EB) svarbos natūralios buveinės, esančios už saugomų teritorijų ribų. 3 paveiksle pateikiami Lietuvos erdvinės informacijos portale (www.geoportal.lt/map) pateikiami duomenys apie EB svarbos natūralias buveines, jų sklaidą teritorijoje.

3. pav. Europos bendrijos (EB) svarbos natūralios buveinės (www.geoportal.lt/map)

Lentelėje žemiau pateikiami detalūs EB svarbos natūralių buveinių, esančių planuojamoje teritorijoje, duomenys. Visos buveinės yra neurbanizuojamose teritorijose – ekstensyviai ir intensyviai naudojamų želdynų zonose (Gandingos kraštovaizdžio draustinyje, Noriškių, Klečių, Kalniškių miškuose, Plungės dvaro (M. Oginskio) parke, Babrungo slėnyje). Abejose Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose išlaikoma galiojančiame Plungės miesto bendrajame plane išskirta želdynų ir gamtinio karkaso sistema, todėl reikšmingo poveikio šioms teritorijoms nenumatoma.

5. lentelė. Europos bendrijos (EB) svarbos natūralios buveinės

Eil. Nr.	Buveinės unikalus identifikacinis numeris	Inventorizacijos anketos tipas	Plotas, ha	Savivaldybė	Buveinės tipas	Pastabos	Botaninio kvartalo Nr.
1.	56303	6 Pievos	1,294	Plungės r. savivaldybė	6270	Nėra 1 tipinės rūšies. Buveinė yra nuokalnėje.	4010
2.	56305	9 miškai	20,099	Plungės r. savivaldybė	9050	-	4010
3.	48474	6 Pievos	8,383	Plungės r. savivaldybė	6450	6450 su 6510 ir 6430 požymiais. Keista rūšinė sudėtis. Galbūt neatitinka EU buveinių kriterijų. Nėra jokio tiesioginio poveikio. Griovys. (Buveinė labai šlapia). Nušienauta, šienas išvežtas.	4011
4.	48475	6 Pievos	3,025	Plungės r. savivaldybė	6510	Nušienauta. Šienas išvežtas. 6510 su 6270 požymiais. Šienaujama pora kartų metuose.	4011
5.	49079	9 Miškai	33,100 (dalis planuojamoje teritorijoje – 13,093)	Plungės r. savivaldybė	9180	534 - 22	4010, 4110
6.	49086	9 miškai	7,210	Plungės r. savivaldybė	91D0	535 - 27	4010, 4110
7.	56329	9 miškai	7,733	Plungės r. savivaldybė	9080	-	4010
8.	56264	9 miškai	5,423	Plungės r. savivaldybė	9080	Buveinė prastos būklės.	4010
9.	49071	9 miškai	16,609 (dalis planuojamoje teritorijoje – 3,564)	Plungės r. savivaldybė	9020	534kv. 26	4110
10.	49087	9 miškai	18,635	Plungės r. savivaldybė	91D0	10%. 535 - 47, 48	4110
11.	49088	9 miškai	38,338	Plungės r. savivaldybė	91D0	5 - 9. Galėtų būti 9010, bet nėra	4110

Eil. Nr.	Buveinės unikalus identifikacinis numeris	Inventorizacijos anketos tipas	Plotas, ha	Savivaldybė	Buveinės tipas	Pastabos	Botaninio kvartalo Nr.
						pakankamai SPHA SPP.	
12.	58986	9 miškai	13,965	Plungės r. savivaldybė	9080	7 kv. 18 skl. Ištysusi įduba, gana gera struktūra, vanduo, yra kirtimų žymių.	4111
13.	58987	9 miškai	5,160	Plungės r. savivaldybė	9080	7 kv. 9 skl. Siaura juosta, sausa vasarą, lėtai augančios eglės, nelabai geros kokybės.	4111
14.	49015	9 miškai	103,467 (dalis planuojamoje teritorijoje – 7,491)	Plungės r. savivaldybė	91E0	Didelis, netolygus poligonas, bet tipiškas. Upelis siauras (1-2m). Daug 3260.	4110

Duomenų šaltinis: www.geoportal.lt/map

6.4. Gamtinis karkasas

Gamtinio karkaso teritorijų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, Aplinkos apsaugos, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Laukinės gyvūnijos, Laukinės augalijos bei kiti įstatymai.

Gamtinis karkasas kraštotvarkos požiūriu yra sudėtinga erdvinė sistema, jungianti įvairių funkcijų prioriteto bei pagrindinės tikslinės paskirties, taip pat skirtingo naudojimo ir apsaugos režimo teritorijas. Teisinį pagrindą šalies gamtiniam karkasui kurti ir puoselėti sudaro LR Aplinkos apsaugos bei Saugomų teritorijų įstatymai. Šiame įstatyme teikiama sekanti gamtinio karkaso samprata:

Gamtinis karkasas - vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtinio karkaso paskirtis:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;

- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Įvertinus Plungės miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamas gamtinio karkaso teritorijas, turinčias kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį planuojamose Plungės miesto ribose ir gretimybėse atstovauja: migracijos koridoriai, vidinio stabilizavimo arealai. Reikia pažymėti, kad nustatant gamtinį karkasą intensyviai urbanizuotoje aplinkoje laikomasi pagrindiniu gamtinio karkaso lokalizacijos principu - geoekologinės kompensacijos ir teritorinio susietumo. Geoekologinėms takoskyroms priskiriamų GK dalių planuojamos Plungės miesto teritorijoje ribose neidentifikuota.

6.5. Miškai

Gamtinio karkaso sudedamosios dalys yra ir miškai. Plungės miesto atveju ypač svarbūs du miškų masyvai – Noriškių ir Klecių. Pagal Valstybinės miškų tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos duomenis, planuojamoje teritorijoje yra valstybiniai miškai, užimantys 286,58 ha, iš jų valstybinės reikšmės - 94,37 ha. Planuojamos teritorijos ribose identifikuojamos šios miško grupės:

- II grupė. Specialiosios paskirties miškai
 - A - Ekosistemų apsaugos miškas (3,45ha),
 - B - Rekreaciniai miškas (25,9ha);
- III grupė. Apsauginiai miškai (14,34ha);
- IV grupė. Ūkiniai miškai (242,89ha).

Veikla, kuri įmanoma šiose miškų grupėse yra reglamentuojama LR miškų įstatymu Nr. I-671, bendrojo plano koncepcijoje formuojamos nuostatos, atitinkančios šio įstatymo nuostatas.

6.6. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai

Kultūros paveldo departamento duomenimis, planuojamoje teritorijoje yra nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei teritorijų (žr. 6 ir 7 lenteles). Pagal Plungės miesto keitimo koncepciją, kultūros paveldo objektų teritorijos neturėtų būti paveiktos neigiamai. Šiuo planu siekiama sudaryti sąlygas kultūros paveldo objektų išsaugojimui, tinkamam tvarkymui, pritaikymui visuomenės pažinimui.

Bendrojo plano koncepcija formuojama taip, kad joje įvardintos nuostatos atitiktų kultūros paveldo apsaugą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Bendrojo plano keitimo koncepcija siekiama nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išsaugojimo, pritaikymo viešam pažinimui ir lankymui. Atitinkamai tolimesniuose Plungės miesto bendrojo plano keitimo etapuose bus aprašomi aktualūs naudojimo ir tvarkymo reglamentai.

6 lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai Plungės miesto administracinėse ribose

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Reikšmingumo lygmuo	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai
Paminklai					
1.	Plungės dvaro sodyba (kompleksas)	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	nacionalinis	988	G213KP, AtR128
1.1.	Plungės dvaro sodybos Mykolo Oginskio rūmai	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 3A	nacionalinis	448	549, G213K1P, 413/1847
1.2.	Plungės dvaro sodybos vakarų oficina	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 3B	nacionalinis	24770	G213K2P
1.3.	Plungės dvaro sodybos rytų oficina	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	nacionalinis	24771	G213K3P
1.4.	Plungės dvaro sodybos žirgyno pastatas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 5	nacionalinis	24772	G213K4P
1.5.	Plungės dvaro sodybos parko vartai	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 5	nacionalinis	24773	G213K5P
1.6.	Plungės dvaro sodybos skalbykla	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 25	nacionalinis	24774	G213K6P
1.7.	Plungės dvaro sodybos laikrodinės-oranžerijos pastatas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 7	nacionalinis	24775	G213K7P
	Laikrodis - saugomas Plungės dvaro sodybos laikrodinės-oranžerijos pastato vertingoji savybė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	nacionalinis	17297	389
1.8.	Plungės dvaro sodybos sargo namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	nacionalinis	24776	
1.9.	Plungės dvaro sodybos advokatų namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al. 17	nacionalinis	24777	G213K9P
1.10.	Plungės dvaro sodybos prižiūrėtojo namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 1	nacionalinis	24778	G213K10P
1.11.	Plungės dvaro sodybos parkas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	nacionalinis	24779	G213K11P

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Reikšmingumo lygmuo	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai
2.	Plungės piliakalnis, vad. Pabrėžos pilale	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	nacionalinis	5451	A810P, AR765
Valstybės saugomi kultūros paveldo objektai					
3.	Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g. 32	regioninis	28059	G405K
3.1.	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g.	regioninis	28060	G405K1
3.2.	Varpinė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g.	regioninis	1531	G405K2, AtV538
4.	Plungės žydų senųjų kapinių dalis	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Minijos g.	regioninis	27518	L1398
5.	Plungės kapinynas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	30344	A1940
6.	Babrungo gyvenvietė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	regioninis	30343	A1939
7.	Senoji klebonija	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g. 26	regioninis	10535	S893, IR205
8.	Plungės kapinių Šv. Jono Krikštytojo koplyčia	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24	regioninis	1786	S509, AtV820
9.	Geležinkelio tiltas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	regioninis	26980	S742
10.	Akmuo su "Karvės pėda"	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g.	-	6640	M184, AV918
11.	Namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 23	regioninis	17016	S891, IV1260
12.	Babrungo dvarvietė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	regioninis	30343	A1939
Registriniai					
13.	Paminklas Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejui	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	2790	37, 413/1855
14.	Paminklas 1940-1953 m. kankinių atminimui	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	2791	38, 413/1856
15.	Paminklas-stogastulpis su Jono Krikštytojo	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	2792	

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Reikšmingumo lygmuo	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai
	skulptūrinė kompozicija				
16.	Plungės Šv. Florijono paminklas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al.	regioninis	2735	1712, 413/1853
17.	Varpas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	4920	Dr828
18.	Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataro Bronislovo Lubio kapas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Telšių g.	nacionalinis	38525	
19.	Lurdas su Švč. M. Marijos skulptūra	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	-	4132	1774, 413/1848
20.	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Uošnos g.	vietinis	11081	IV483
21.	Plungės kapinių antra koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24A	vietinis	13156	DV2007
22.	Knygnešės, daraktorės Magdalenos Bankaitės (Bonkutės) kapas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g.	nacionalinis	38478	
23.	Plungės kapinių pirma koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24A	vietinis	13155	DV2006
24.	Plungės žydų žudynių vieta, kapas ir paminklas fašizmo aukoms	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Telšių g.	nacionalinis	11082	IV484
25.	Plungės Švč. Mergelės Marijos Maloningosios koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 28	vietinis	39492	
26.	Plungės piliakalnis II, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	regioninis	5452	AR766
27.	Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmečio paminklas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al.	regioninis	4502	1988, 413/1851
28.	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Pakėrų k.,	nacionalinis	4504	
Kultūros paveldo objekto apsauga panaikinta (tapo vertingąja savybe)					

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Reikšmingumo lygmuo	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai
	Paminklas fašizmo aukoms	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Telšių g.		4919	DR827
	Skulptūrinė kompozicija	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.		2734	-
Savivaldybės saugomi					
	-	-	-	-	

Duomenų šaltinis: Kultūros vertybių registras (žr. 2022-03-09 <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>)

Planuojamos teritorijos ribose už Plungės miesto administracinių ribų yra du nekilnojamojo kultūros paveldo objektai (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai planuojamoje teritorijoje už Plungės miesto administracinių ribų.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Reikšmingumo lygmuo	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai
1.	Piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Lieplaukalės k.	-	5460	AR774
	Varkalių piliakalnis su gyvenvieta (į planuojamą teritoriją patenka dalimi)	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	nacionalinis	24011	A825KP

Duomenų šaltinis: Kultūros vertybių registras (žr. 2021-03-09 <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>)

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių sąrašas nėra baigtinis, nes Kultūros vertybių registro (KVR) duomenys yra nuolat pildomi, aktuali informacija teikiama <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search>.

6.7. Naudingųjų iškasenų telkiniai

Plungės miesto apylinkių, kaip ir viso Plungės rajono teritorija pasižymi didelė naudingųjų iškasenų įvairovė. Naudingųjų iškasenų fondą formuoja birios, bei organogeninės (durpės) iškasenos. Plungės miesto administracinėse ribose nėra nei vieno naudingųjų iškasenų telkinio, tačiau greta miesto planuojamos teritorijos ribose yra 3 naudingųjų iškasenų telkiniai:

- detaliai išžvalgyti - Plungė – Smėlis/ Nenaudojamas (patenka į planuojamą teritoriją visu plotu) 1,28ha, telkinio kodas – 2163;
- prognoziniai - Plungė - Smėlis (patenka į planuojamą teritoriją visu plotu) 0,9 ha Telkinio kodas 2163;
- parengtiniai išžvalgyti - Plungė – Nafta (visas telkinio plotas - 187,53ha, į planuojamą teritoriją patenka dalimi - 95,94ha), telkinio kodas-1928.

7. Kompensavimo priemonės

Bendrojo plano įgyvendinimas pareikalaus prisitaikymo prie neigiamų pasekmių, tačiau bendrojo plano sprendiniai gali ir privalo turėti rizikų įveikimo priemones reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti.

Kompensavimo priemonės:

- Žaliųjų buferių formavimas aplink pramonės teritorijas bei esamus taršos šaltinius.
- Pramonės teritorijose veiklos turi būti fokusuojamos į draugiškas aplinkai veiklas, ribojamos taršios veiklos.
- Želdynų tvarkymo srityje yra tikslinga skatinti vietinių (Lietuvai būdingų) augalų sodinimą.
- Želdynų, kuriuose yra gyvūnų buveinės, tvarkyba turi būti derinama su gyvūnų, ypač paukščių, gyvenimo ciklais. Triukšminga veikla turėtų būti ribojama perėjimo ir jauniklių vedimo laikotarpiu.
- Kompensavimo priemonių sąrašas nėra baigtinis ir jis gali būti nuolat papildomas ir išplečiamas, ypač tai rekomenduotina daryti konkretizavus pramonės veiklas (jeigu yra pasirenkama antroji plėtros alternatyva), bei kitus veiksmus.

8. Galimų reikšmingų pasekmių vertinimas

8.1. Informacija apie pasekmių vertinimo atlikimą

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr. 967 (aktuali redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467) „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Bendrojo plano pakeitimo konceptualūs sprendiniai vertinami parengtų „Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelių“ pagalba. Šis metodas pagrįstas sprendinių išskaidymu į sudedamąsias dalis ir kiekvienos dalies įvertinimu 5.1 - 5.3 skyriuose apžvelgtais aspektais taip:

- sprendimai darys reikšmingą teigiamą įtaką (žymima +);
- sprendimai darys reikšmingą neigiamą įtaką (žymima –);
- sprendimai nedarys jokios įtakos (žymima 0);
- sprendimų galima įtaka nežinoma (žymima ?).

Sudarant „Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelę“ buvo nuspręsta apjungti (ir atskirai nenagrinėti) pasekmių pobūdžius, kurie įvertinus plano lygmenį ir mastelį neturi aiškių ar reikšmingų skiriamųjų požymių. T.y. vertinimo metu trumpalaikės pasekmės buvo prilygintos laikinoms pasekmėms, ilgalaikės pasekmės buvo prilygintos vidutinės trukmės ir nuolatinėms, kaupiamosioms ir sąveikaujančioms pasekmėms.

Poveikio pobūdis (tiesioginis arba netiesioginis) aprašomas galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelės skylyje „paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas“.

8.2. Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelės

8 lentelė. I-os alternatyvos galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelė

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
1	2	3	4	5	6	7	8
Teritorijų urbanizavimas	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtos teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	-	+/-	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis ir padėtis (urbanizacijos plėtojimo apimtys iš esmės atitinka numatytas galiojančiame Plungės miesto bendrajame plane) sąlygoja racionalų žemės naudojimą, gamtinių išteklių išsaugojimą, savivaldybės ir valstybės kapitalų investicijų efektyvaus panaudojimo galimybes, privatiems investuotojams aiškius gyvenimo ir veiklos organizavimo principus bei geras prielaidas savivaldybės, valstybės ir privačių struktūrų bendradarbiavimui. Neigiamos ilgalaikės pasekmės tikėtinos dėl perteklinio funkcijų reglamentavimo ir trikdžių vystyti

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							multifunkcines teritorijas, kuriose galėtų būti lanksčiai reaguojama tiek į gyventojų vidinės migracijos tendencijas, tiek į jų poreikius paslaugoms.
Kelių infrastruktūros pokyčiai	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	+/-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu - statybų laikotarpiu- galima aplinkos tarša, triukšmu. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriama darbo vietomis, gerėjančiu teritorijų pasiekiamumu.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis, padėtis, nekuriant nereikalingos ir neefektyvios perteklinės infrastruktūros, leis kiek įmanoma efektyviau panaudoti esamą susisiekimo infrastruktūrą. Tokiu būdu bendrojo plano pakeitimas lems ilgalaikes teigiamas pasekmes socialinei aplinkai (pagerinant socialinės infrastruktūros objektų pasiekiamumą), ekonominiam vystymuisi (pagerinant susisiekimą įvairiomis transporto priemonėmis, sutrumpinant kasdienių kelionių laiką) ir materialiajam turtui (esant optimaliai susisiekimo sistemai, turimi finansiniai pajėgumai gali būti tinkamai panaudoti šiai sistemai plėtoti ir prižiūrėti – tiesiant naujus ir remontuojant

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtinėi aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							esamus kelius bei gatves, įrengiant apšvietimą, pėsčiųjų ir dviračių takus), aplinkai (poveikis aplinkai nėra agresyvus, reikalauja minimalaus žemės poreikio, leidžia prisitaikyti prie gamtinės aplinkos, nesukuria papildomos taršos, nes sudaromos prielaidos viešajam transportui funkcionuoti), taip pat visuomenės sveikatai (numatomi sprendiniai aukštu eismo intensyvumu pasižyminčių kelių ir gatvių išlaisvinimu nuo tranzitinio transporto, įrengiant aplinkkelį).
Želdynų tvarkymas ir vystymas	trumpalaikis (laikinas)	+/-	-	0	0	-	Įgyvendinami sprendiniai gali sukelti nežymių neigiamų pasekmių - triukšmas, dulks dėl statybos darbų, trikščiai teikiant ar gaunant įvairiausias socialines ir inžinerines paslaugas ar pan.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Ilgalaikėje perspektyvoje bendrojo plano keitimo sprendiniai sukurs teigiamas pasekmes - gamtos, kraštovaizdžio teritorijos bus tinkamai tvarkomos ir naudojamos; tinkamai tvarkoma gamtinė aplinka tiesiogiai prisidės prie visuomenės sveikatos ir gerovės formavimo. Teigiamas pasekmes patirs materialusis turtas. Taip pat bus išvengta visuomenės klaidinimo dėl teritorijų urbanizavimo ir

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							paslaugų pasiekiamumo galimybių - taip bus taupomos lėšos žemės įsigijimui, planavimo ir projektavimo darbų atlikimui.
Turizmo infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	-	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtos teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriomomis darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	0	+	+	+	+	Bendrojo plano keitimo sprendiniais tęsiamos galiojančiame bendrajame plane numatytos rekreacinių teritorijų vystymo kryptys, orientuojantis į kokybinę plėtrą. Tai prisidės prie rekreacinių teritorijų potencialo augimo, o šių teritorijų išvystymas taip pat sąlygos didesnę susidomėjimą gamtos ir kultūros paveldu, skatins jų priežiūrą ir pritaikymą turizmui, pritrauks didesnius visuomenės srautus, didins socialinės infrastruktūros išvystymo potencialą, gerins ekonominę padėtį tiek lokaliu, tiek rajono mastu. Visa tai turėtų sukelti ilgalaikes tiesiogines ir netiesiogines teigiamas pasekmes nagrinėjamaisiais aspektais.

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
Inžinerinės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis ir padėtis rajone sąlygoja optimalų esamos inžinerinės infrastruktūros panaudojimą ir tai sukels ilgalaikes teigiamas pasekmes socialinei aplinkai (pagerinant socialinės infrastruktūros objektų aprūpinimą inžinerine infrastruktūra), ekonominiam vystymuisi (inžinerinės infrastruktūros įrengimui reikia mažiau lėšų, taip pat būtų patiriami mažesni nuostoliai juos eksploatuojant) ir materialiajam turtui (esant optimaliai inžinerinei infrastruktūrai, turimi finansiniai pajėgumai gali būti tinkamai panaudoti šiai sistemai plėtoti ir prižiūrėti – tiesiant naujus ir remontuojant esamus inžinerinius tinklus bei įrenginius), aplinkai (poveikis aplinkai nėra agresyvus, reikalauja minimalaus žemės poreikio, leidžia prisitaikyti prie

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							gamtinės aplinkos, nesukuria papildomos taršos) ir visuomenei (poveikis gyvenimo kokybei, gerovės kūrimas).
Socialinės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	Kadangi bendrojo plano sprendiniuose orientuojamasi į socialinių paslaugų optimizaciją ir paslaugų gerinimą, tikėtina, kad infrastruktūrinių priemonių įgyvendinama nebus, arba jos bus įgyvendinamos lokaliai, gerinant esamą infrastruktūrą, todėl trumpalaikių pasekmių, tiek teigiamų, tiek neigiamų, nenumatoma.
	ilgalaikis (nuolatinis)	0	+	+	+	0	Optimizuota socialinė infrastruktūra ir išaugusi socialinių paslaugų kokybė ilgalaikėje perspektyvoje tiesiogiai teigiamai veiktų visuomenę, socialinę aplinką, sukurtų prielaidas teigiamiems pokyčiams ekonomikos sektoriuje.
Ekonominės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtos teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis.

I-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
	ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	0	+	+/-0	Plungės miesto bendrojo plano pakeitimo siūlomos pramonės, verslo ir logistikos teritorijos lokalizuotos šalia pagrindinių tranzitinio eismo kelių. Racionaliai dėstant verslo, pramonės ir sandėliavimo teritorijų funkcines zonas, santykinai mažinamas žemės poreikis naujai infrastruktūrai. Taikant tvarios veiklos principus bei struktūriškai pagal galimybes atribojant verslo, pramonės ir sandėliavimo teritorijas nuo gyvenamųjų teritorijų sukuriamas neutralus santykis su pastarosiomis teritorijomis. Tačiau konkrečiai įvertinti verslo, pramonės ir sandėliavimo teritorijų poveikį erdvėje ir laike bei galimą jų poveikį - neįmanoma, nes neapibrėžtas galimos veiklos tipas, technologijos, žaliavų ir produkcijos srautų dydžiai, darbo jėgos poreikis, inžinerinės komunikacijos. Visa tai bus nustatoma, rengiant PAV, kai paaiškės potencialus statybos objektas. Visa tai sukels tiesiogines ir netiesiogines ilgalaikes teigiamas pasekmes ekonominiam vystymuisi ir materialiajam turtui.

9 lentelė. II-os alternatyvos galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelė

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
1	2	3	4	5	6	7	8
Teritorijų urbanizavimas	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis ir padėtis (urbanizacijos plėtojimo apimtys iš esmės atitinka numatytas galiojančiame Plungės miesto bendrajame plane) sąlygoja racionalų žemės naudojimą, gamtinių išteklių išsaugojimą, savivaldybės ir valstybės kapitalų investicijų efektyvaus panaudojimo galimybes, privatiems investuotojams aiškius gyvenimo ir veiklos organizavimo principus bei geras prielaidas savivaldybės, valstybės ir privačių struktūrų bendradarbiavimui. Multifuncinių teritorijų reglamentavimas sukuria prielaidas lanksčiai reaguojama tiek į gyventojų vidinės migracijos tendencijas, tiek į jų poreikius paslaugoms, o tai teigiamai veikia tiek ekonomikos sektorių, tiek materialiojo turto vertę.

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	+/-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu - statybų laikotarpiu- galima aplinkos tarša, triukšmu. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis, gerėjančiu teritorijų pasiekiamumu.
Kelių infrastruktūros pokyčiai	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis, padėtis, nekuriant nereikalingos ir neefektyvios perteklinės infrastruktūros, leis kiek įmanoma efektyviau panaudoti esamą susisiekimo infrastruktūrą. Rišlus gatvių tinklas, leisiantis perskirstyti automobilių srautus ir suformuosiantis prielaidas bevariklio transporto bei pėsčiųjų skatinimui, prisidės prie darnaus judumo tikslų įgyvendinimo. Tokiu būdu bendrojo plano pakeitimas lems ilgalaikes teigiamas pasekmes socialinei aplinkai (pagerinant socialinės infrastruktūros objektų pasiekiamumą), ekonominiam vystymuisi (pagerinant susisiekimą įvairiomis transporto priemonėmis, sutrumpinant kasdienių kelionių laiką) ir materialiajam turtui (esant optimaliai susisiekimo sistemai, turimi finansiniai pajėgumai gali būti tinkamai panaudoti šiai sistemai plėtoti ir prižiūrėti – tiesiant naujus ir remontuojant

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtinėi aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							esamus kelius bei gatves, įrengiant apšvietimą, pėsčiųjų ir dviračių takus), aplinkai (poveikis aplinkai nėra agresyvus, reikalauja minimalaus žemės poreikio, leidžia prisitaikyti prie gamtinės aplinkos, nesukuria papildomos taršos, nes sudaromos prielaidos viešajam transportui funkcionuoti), taip pat visuomenės sveikatai (numatomi sprendiniai aukštu eismo intensyvumu pasižyminčių kelių ir gatvių išlaisvinimu nuo tranzitinio transporto, įrengiant aplinkkelį).
Želdynų tvarkymas ir vystymas	trumpalaikis (laikinas)	+/-	-	0	0	-	Įgyvendinami sprendiniai gali sukelti nežymių neigiamų pasekmių - triukšmas, dulks dėl statybos darbų, trikščiai teikiant ar gaunant įvairiausias socialines ir inžinerines paslaugas ar pan.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Ilgalaikėje perspektyvoje bendrojo plano keitimo sprendiniai sukurs teigiamas pasekmes - gamtos, kraštovaizdžio teritorijos bus tinkamai tvarkomos ir naudojamos; tinkamai tvarkoma gamtinė aplinka tiesiogiai prisidės prie visuomenės sveikatos ir gerovės formavimo. Teigiamas pasekmes patirs materialusis turtas. Taip pat bus išvengta visuomenės klaidinimo dėl teritorijų urbanizavimo ir

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							paslaugų pasiekiamumo galimybių - taip bus taupomos lėšos žemės įsigijimui, planavimo ir projektavimo darbų atlikimui.
Turizmo infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	-	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriamomis darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Bendrojo plano sprendiniuose rekreacinės teritorijos peržiūrimos, identifikuojant esamų, galimų pritaikyti rekreacijai teritorijų, kiekybinį aspektą ir poreikį, identifikuojant ir pasiūlant kokybines ir rekreacinių teritorijų naudojimą skatinančias priemones, didelį dėmesį skiriant aplinkos pritaikymui žmonių su negalia reikmėms ir integravimui, užtikrinant rekreacinių teritorijų junglumą formuojant vientisas tinkamas pasiekiamumo jungtis, prioritetą teikiant darnių keliavimo būdų (keliavimo pėsčiomis, dviračiais) skatinimui. Tai prisidės ne tik prie rekreacinių teritorijų potencialo augimo, bet ir prie kitų savivaldybės ir nacionaliniu lygmeniu iškeltų tikslų. Šių

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							teritorijų išvystymas taip pat sąlygos didesnį susidomėjimą gamtos ir kultūros paveldu, skatins jų priežiūrą ir pritaikymą turizmui, pritrauks didesnius visuomenės srautus, didins socialinės infrastruktūros išvystymo potencialą, gerins ekonominę padėtį tiek lokaliu, tiek rajono mastu. Visa tai turėtų sukelti ilgalaikes tiesiogines ir netiesiogines teigiamas pasekmes nagrinėjama aspektais.
Inžinerinės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtros teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriama darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Siūlomų įsisavinti teritorijų kiekis ir padėtis rajone sąlygoja optimalų esamos inžinerinės infrastruktūros panaudojimą ir tai sukels ilgalaikes teigiamas pasekmes socialinei aplinkai (pagerinant socialinės infrastruktūros objektų aprūpinimą inžinerine infrastruktūra), ekonominiam vystymuisi (inžinerinės infrastruktūros įrengimui reikia mažiau lėšų, taip pat būtų patiriami

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							mažesni nuostoliai juos eksploatuojant) ir materialiajam turtui (esant optimaliai inžinerinei infrastruktūrai, turimi finansiniai pajėgumai gali būti tinkamai panaudoti šiai sistemai plėtoti ir prižiūrėti – tiesiant naujus ir remontuojant esamus inžinerinius tinklus bei įrenginius), aplinkai (poveikis aplinkai nėra agresyvus, reikalauja minimalaus žemės poreikio, leidžia prisitaikyti prie gamtinės aplinkos, nesukuria papildomos taršos) ir visuomenei (poveikis gyvenimo kokybei, gerovės kūrimas).
Socialinės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	Kadangi bendrojo plano sprendiniuose orientuojamasi į socialinių paslaugų optimizaciją ir paslaugų gerinimą, tikėtina, kad infrastruktūrinių priemonių įgyvendinama nebus, arba jos bus įgyvendinamos lokaliai, gerinant esamą infrastruktūrą, todėl trumpalaikių pasekmių, tiek teigiamų, tiek neigiamų, nenumatoma.

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paaiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
	ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	+	+	Bendrojo plano keitimo sprendiniais orientuojamasi ne tik į paslaugų kokybės gerinimo sąlygas, bet ir socialinių paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą, įvairaus amžiaus grupių aktyvumo didinimą. Ilgalaikėje perspektyvoje šių sprendinių įgyvendinimas tiesiogiai teigiamai veiktų visuomenę, socialinę aplinką, sukurtų prielaidas teigiamiems pokyčiams ekonomikos sektoriuje. Pasiekiamumo ir prieinamumo problemos eliminavimas taip pat teigiamai veiktų tiek aplinką, tiek materialiojo turto vertę.
Ekonominės infrastruktūros plėtra	trumpalaikis (laikinas)	-	-	0	+	-	Tiesioginės trumpalaikės neigiamos pasekmės susijusios su plėtos teritorijų įsisavinimo metu vykdomais darbais. Statybų laikotarpiu galima padidėjusi aplinkos tarša. Netiesioginės trumpalaikės teigiamos pasekmės susijusios su statybų ir įrengimo metu sukuriama darbo vietomis.
	ilgalaikis (nuolatinis)	0	+	+	+	+	Plungės miesto bendrojo plano pakeitimo siūlomos pramonės, verslo ir logistikos teritorijos lokalizuotos šalia pagrindinių tranzitinio eismo kelių. Racionaliai dėstant verslo, pramonės ir sandėliavimo teritorijų funkcines zonas, santykinai mažinamas žemės poreikis naujai infrastruktūrai. Taikant tvarios veiklos

II-OS ALTERNATYVOS NAGRINĖJIMAS	Pasekmių pobūdis	Gamtiniai aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), saugomoms teritorijoms ir kraštovaizdžiui	Teritorijos vystymo darnai			Materialiajam turtui, kultūros paveldui	Paiškinimai/numatomų pasekmių aprašymas
			Visuomenei ir jos sveikatai	Socialinei aplinkai	Ekonominiam vystymuisi		
							principus bei struktūriškai pagal galimybes atibojant verslo, pramonės ir sandėliavimo teritorijas nuo gyvenamųjų teritorijų sukuriamas neutralus santykis su pastarosiomis teritorijomis. Komerinių teritorijų integravimas į multifunkcines teritorijas, kuriose vystytojai gali proaktyviai reaguoti į gyventojų poreikius, sukuria prielaidas teigiamoms pasekmėms visuomenei, socialinei aplinkai, ekonominiam vystymuisi ir materialiajam turtui.

8.3. Apibendrinimas - priežastys, dėl kurių pasirinktos svarstyto plano alternatyvos

Alternatyvių koncepcijų galimų reikšmingų pasekmių vertinimo pagal galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimo lenteles (žr. 8 ir 9 lenteles) rezultatų suvestinė:

Pasekmių pobūdis			I alternatyva	II alternatyva
Teigiamas	trumpalaikės (laikinos)		Viso:	7
	ilgalaikės (nuolatinės)	28		34
Neigiamas	trumpalaikės (laikinos)	19		19
	ilgalaikės (nuolatinės)	2		0

Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo lentelės pagalba atlikus kiekvienos iš Plungės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų vertinimą, nustatyta, kad:

- pagal pasirinktus aspektus, abiejų alternatyvų atveju trumpalaikės teigiamos bei neigiamos pasekmės tikėtina būtų panašios;
- vertinant ilgalaikes pasekmes II-oje alternatyvoje siūloma koncepcija yra tvaresnė, orientuota į kokybę ir efektyvumą per ekonomikos stiprinimą, socialinių paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą, susisiekimo infrastruktūros gerinimą ir darnaus judumo skatinimą ir kitus, aplinkos ir gyvenimo kokybės lygį didinančius aspektus.

Šio strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimtyje siūloma pasirinkti II alternatyvos koncepciją, kurios įgyvendinimo atveju laukiama daugiau ilgalaikių (nuolatinių) teigiamų pasekmių, o neigiamų pasekmių nenumatoma.

Santrauka

Plungės miesto bendrojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje. Šio vertinimo tikslas – nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo pasekmes aplinkai; užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atsakingomis už aplinkos apsaugą valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis ir visuomene; užtikrinti, kad Plungės miesto bendrojo plano keitimo organizatorius turės išsamią informaciją apie galimas reikšmingas plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

Plungės miesto bendrojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu (pakeitimas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467) „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“ (Žin., 2004, Nr.130-4650; 2007, Nr.131-5292; 2010, Nr.139-7125; 2011, Nr.50-2431).

Plungės miesto bendrojo plano koncepcija, jos alternatyvos, formuojami vadovaujantis tarptautinių, nacionalinių, savivaldybės dokumentų nuostatomis, esamos būklės įvertinimo išvadomis bei siekiu sudaryti sąlygas Plungės miesto – stipraus, inovatyvaus, tvaraus urbanistinio centro, o taip pat ir rekreacijos bei turizmo centro vystymui. Koncepcijoje siektinas tikslas gali būti siekiamas alternatyviais būdais erdvinėje bei teritorinėje išraiškoje - bendrojo plano keitimo koncepcijoje suformuotos 2 alternatyvos. I alternatyvos atveju vykdomas šiuo metu galiojančio Plungės miesto bendrojo plano tęstinumas – išlaikomi šie esminiai sprendiniai: laikomasi vieno miesto centro principo, stiprinami spinduliniai ryšiai tarp miesto centro ir kitų miesto dalių; išlaikomi numatyti urbanizacijai skirti kitos paskirties plotai juos tikslinant (įvedamas veiklų multifunkciškumas pagal „draugiškas“ funkcijas); išlaikomi suplanuoti susisiekimo sistemos sprendiniai (t.t. aplinkkelis). II alternatyvos atveju - stiprinamas Plungės miesto centras bei formuojama multifunkcinių lokalių miesto centrų galimybė; siūloma išraiškingiau formuoti teritorijas ties pagrindiniais patekimais į miestą; orientuojamasi į santykinai kompaktiško miesto vystymą, plėtrai naudojami vidiniai rezervai, sudaromos sąlygos atskirų teritorijų intensyvesniam naudojimui; pagal numatomą miesto vystymo modelį, formuojamas funkcinis zonavimas, taikomas multifunkciškumas; keičiama dalis suplanuotų susisiekimo sprendinių prioritetą teikiant ne aplinkkelio formavimui, o vidiniams ryšiams.

Plungės miesto aplinkos būklės apžvalga atlikta remiantis Plungės miesto bendrojo plano keitimo esamos būklės analize. Aplinkos būklę apsprendžia pagrindinių jos komponentų (oro, vandens, dirvožemio, kraštovaizdžio kokybės ir biologinės įvairovės) kokybė.

Koncepcijos sprendinių neįgyvendinimas gali lemti, kad ir toliau vyks chaotiška gyvenamųjų teritorijų plėtra ir ekonomiškai nepagrįsta sklaida prioritėtinėse ir neprioritėtinėse gyvenviečių plėtros teritorijose, įskaitant teritorijas, patenkančiose į gamtinį karkasą, o tai gali neigiamai veikti gamtinės aplinkos komponentus, esančius gamtinio karkaso teritorijose. Dėl sveikatos, švietimo paslaugų neefektyvumo, galima neigiama įtaka visuomenės gyvenamajai kokybei bei sveikatai.

Vertinant Plungės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių pasekmes aplinkai, buvo palyginti I ir II koncepcijos alternatyvų sprendiniai, galimų pasekmių gamtinei, socialinei ir ekonominei aplinkai vertinimas atliktas 8.2 skyriuje, o apibendrinimas pateikiamas 8.3 skyriuje.

Buvo vertinamas galimas koncepcijos poveikis lyginant I-os ir II-os alternatyvos bendruosius sprendinius šiems aplinkos komponentams: gamtinei aplinkai (biologinei įvairovei, gyvūnijai, augalijai, aplinkos kokybei - dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui), gamtos paveldui ir kraštovaizdžiui, visuomenei ir jos sveikatai, socialinei aplinkai, ekonominiam vystymuisi, materialiajam turtui ir kultūros paveldui. Reikšmingas ilgalaikis neigiamas poveikis aplinkai ir jos komponentams – nenustatytas, tačiau I-osios alternatyvos atveju yra galimas ilgalaikis neigiamas poveikis savivaldybės ekonominei gerovei dėl perteklinio funkcijų ribojimo ir iš to kylančių sunkumų prisitaikant prie kintančios demografinės situacijos arba vidinės gyventojų migracijos. Tačiau visumoje įgyvendinant koncepcijos sprendinius (ypač II-os alternatyvos atveju) būtų sudarytos sąlygos socialinės gerovės didinimui, tvariai ekonominei plėtrai ir aplinkos tausojimui, todėl prognozuojamos teigiamos pasekmės Plungės miesto ir priemiesčių teritorijos vystymo darnai.

Vertinimo sunkumai kilo dėl objektyvaus galimo reikšmingo poveikio įvertinimo – poveikis aplinkai gali būti labai įvairus, atsižvelgiant į ūkinės veiklos pobūdį, prevencines ir kompensacines priemones, kurios detalizuotinos smulkesniuose lygmenyse – specialiuosiuose, detaliuosiuose planuose bei objektų techniniuose projektuose, kai yra žinoma konkreti veikla ir jos galimas poveikio mastas aplinkai. Bendrojo plano rengėjų nuomone, šios problemos nėra esminės ir neturi ženklios įtakos atlikto SPAV kokybei ir rezultatams, todėl kad atitinkamos veiklos, pagal jų galimą atlikti poveikį yra nustatomos atitinkamais teisės aktais bei prieš jas įgyvendinant, tokioms veikloms numatomos atitinkamos procedūros (žr. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (Nr. XIII-529), priimtą 2017 m. birželio 27 d.).